

Sağlığa adanmış bir ömür

Semahat Arsel 1996'dan bu yana Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı olarak sayısız projeye imza attı. Ama onun için en özel konulardan biri, hemşirelik mesleği. Arsel yıllarını bu mesleğin hak ettiği saygınlığa ulaşmasına adadı. SANERC ile dünya standartlarını ülkemize taşıdı. **s. 8'de**

Sanatla iç içe bir hikâye

Kültür ve sanat Koç Toplu- luğu'nun her zaman oda- ğında oldu. Sadberk Hanım Müzesi ile başlayan serüven, Rahmi M. Koç Müzeleri, Abdülmecid Efendi Köşkü, Meşher ve Arter ile sürüyor. Bu alan- daki tutku, sanata özel ilgisi olan Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Koç'un liderliğinde hız kesmeden devam ediyor. **s. 10-14'te**

Toplumsal Etki

YIL GAZETESİ

Oksijen

29/05/2026

4 Ekim 1993, Koç Üniversitesi İstinye Kampüsü... Vehbi Koç üniversitenin açılışında "İlk Ders" i verirken.

EĞİTİM, KÜLTÜR VE SAĞLIK

ÜSTÜMÜZE VAZİFE

Vehbi Koç, insani ve milli vazife addettiği hayır işlerini 1969'da ülkenin ilk özel vakfını kurarak kurumsallaştırdı. Vehbi Koç Vakfı, "Üstümüze vazife" diyerek 57 yıldır eğitim, sağlık ve kültür alanlarında fayda sağlıyor.

Vakıf, tedavinin ötesinde, bilimsel araştırmalar yapan hastaneleri, müzeleri ve sanat merkezleriyle topluma dokunuyor. Sağlıktan kültüre uzanan geniş yelpazenin bir ayağı da eğitim.

Vakıf, eğitimi toplumun merkezine koydu. İlköğretimden üniversiteye ülkenin gelecek nesillerini yetiştirmek için yola çıktı. 1993'te kurulan Koç Üniversitesi dünyanın en prestijli üniversiteleri arasında.

Her alanda eşitlik seferberliği

Eşitliğin sadece kadınların değil, herkesin meselesi olduğunu ortaya koyan HeForShe hareketi 2015'te Mustafa V. Koç'un öncülüğünde Koç Topluluğu'nun şiarı haline geldi. Gündelik dilden iş yapış biçimine kadar her konuda bu hareketin izi var. **s. 15'te**

Umut Kentler yeniden hayata bağladı

6 Şubat 2023 deprem felaketinin ardından Koç Topluluğu'nun seferberliğiyle kurulan Umut Kentler, 5 noktada 20 bin yurttaşımızı ağırlıyor. Yaşayla bağ kurma alanları oluşturulan Umut Kentler'de eğitim, üretim ve dayanışma filizleniyor. **s. 16'da**

1930'larda doğan bir bebek. Amerikan Hastanesi arşivinden...

Koç Üniversitesi Hastanesi, dünyanın en iyi hastaneleri listesinde 213'üncü sırada.

Araştırma ve bilim üsleri

Amiral gemisi Amerikan Hastanesi ile başlayan sağlık hareketi bugün Koç Üniversitesi Hastanesi ile bilim üreten bir araştırma kurumuna dönüştü. Vehbi Koç Vakfı'nın "mükemmeliyet" hedefli anlayışıyla şekillenen hastaneler, uluslararası iş birlikleri ve yenilikçi tedavilerle tıp biliminin sınırlarını genişletiyor. **s. 8-9'da**

1951

Ankara Üniversitesi bünyesindeki Vehbi Koç Öğrenci Yurdu açıldı.

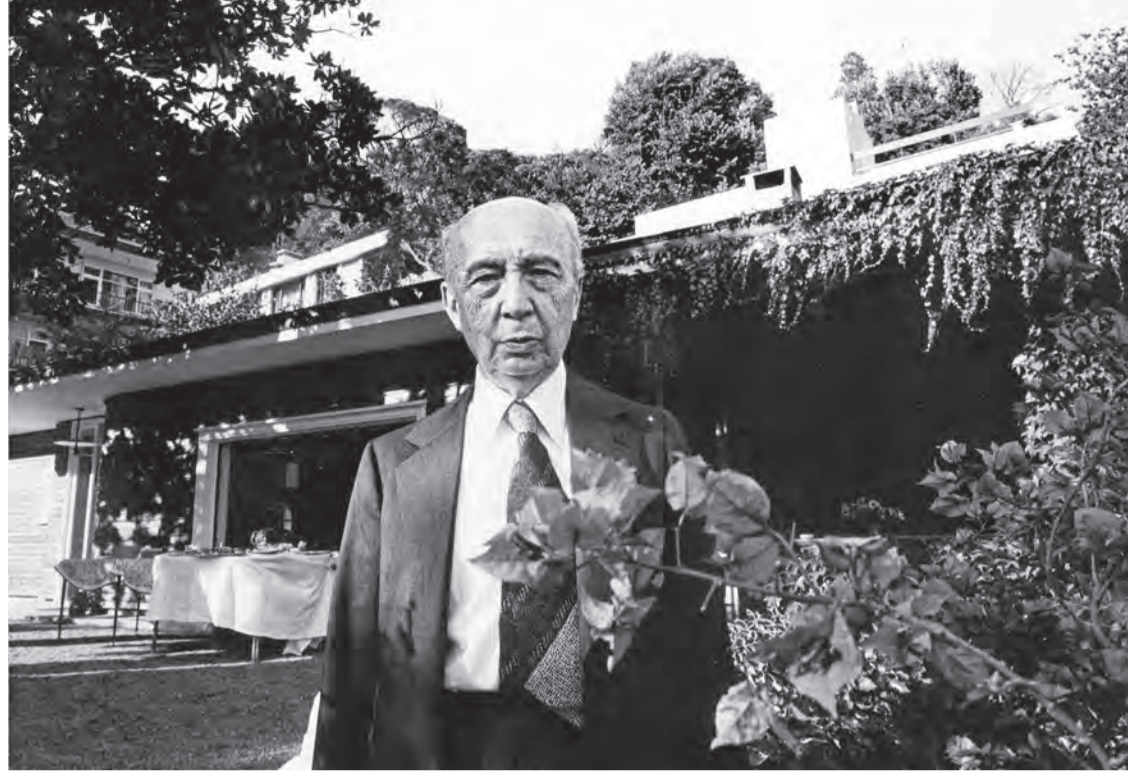
1964 Vehbi Koç tarafından Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Vehbi Koç Göz Bankası yaptırıldı.

1967 Vehbi Koç öncülüğünde Türk Eğitim Vakfı (TEV) kuruldu.

1968 Vehbi Koç tarafından yaptırılan ODTÜ Vehbi Koç Öğrenci Yurdu hizmete girdi.

1969 Türkiye'nin ilk özel vakfı Vehbi Koç Vakfı kuruldu.

Vehbi Koç Vakfı

Topluma faydanın 100 yıllık yol haritası

Koç Topluluğu şirketleri gelişirken, Vehbi Koç'un iki büyük amacı vardı. İlki şirketleri sürekliliği ve verimli çalışmayı sağlayacak şekilde düzenlemek; ikincisi sosyal hizmet ve bağışları kurumsal hale getirip, kendisinden sonra devamını sağlamak. Vehbi Koç'tan bayrağı devralan aile bu iki amaçta da çitayı hiç düşürmedi. 100 yıl topluma hizmetle geçti

1976

Koç Topluluğu'nun 50'nci yılında, Vehbi Koç Vakfı Atatürk Kitaplığı açılarak İstanbul Belediyesi'ne devredildi.

1980

Türkiye'nin ilk özel müzesi Sadberk Hanım Müzesi açıldı. Sevgi Gönül, Sadberk Hanım Müzesi İcra Komitesi Başkanı oldu. Müzede yer alan Sevgi Gönül Binası'nın sergileme düzeni ve çağdaş müze uygulamalarına örnek teşkil etmesi nedeniyle müze 1988'de Europa Nostra Ödülü'ne layık görüldü.

1988 Vehbi Koç Vakfı tarafından Koç Özel Lisesi kuruldu.

1992 Türkiye'nin hemşirelik alanında mezuniyet sonrası eğitim veren ilk ve tek merkezi Koç Üniversitesi Semahat Arsel Eğitim ve Araştırma Merkezi kuruldu.

1993 Koç Üniversitesi öğretime başladı. Öğrencilere ilk dersi Vehbi Koç verdi.

1994 Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Merkezi (VEKAM) Ankara'da açıldı.

1994

Türkiye'de özel sektöre ait ilk özel sanayi müzesi olan Rahmi M. Koç Sanayi Müzesi ziyarete açıldı.

1995

Suna Kıraç'ın önderliğinde Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı kuruldu. 2026'da vakfın başkanlığını Suna Kıraç'ın kızı İpek Kıraç üstlendi.

1995 Amerikan Hastanesi, Vehbi Koç Vakfı tarafından devralındı.

1998 Vehbi Koç Vakfı Koç Özel İlköğretim Okulu açıldı.

1999

Vehbi Koç Vakfı tarafından Cumhuriyet'in 75. yılı münasebetiyle 8 yıllık eğitime destek vermek amacıyla "Yap, Devret, Sahip Çık" anlayışı ile yaptırılan 13 Koç İlköğretim Okulu, Milli Eğitim Bakanlığı'na devredildi. Daha sonraki yıllarda dört okul daha yapılarak bakanlığa teslim edildi.

2002

Vehbi Koç Vakfı tarafından Türkiye'nin ve Türk insanının gelişimine önemli katkıda bulunmuş kişi veya kurumlara Vehbi Koç Ödülü ilk kez verilmeye başlandı.

2006 Koç Topluluğu, toplumsal sorunlara karşı daha katılımcı bir yaklaşım geliştirmek adına yerel gelişimi destekleyerek, yaşam standardını yükseltecek projelerin hayata geçirilmesi için Ülkem İçin Projesi'ni başlattı. Her iki yılda bir, farklı bir soruna odaklanılan projede çevreden kan bağına, cinsiyet eşitliğinden engellerin aşılmasına ve teknolojik dönüşüme kadar birçok farklı temaya odaklanıldı. Koç Holding, Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle Meslek Lisesi Memeleket Meselesi Projesi'ni başlattı.

2007

Koç Holding, İstanbul Bienali'nin sponsorluğunu üstlendi.

2009 Koç Spor Fest projesi ile Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu'na ana sponsor olundu. Koç Spor Fest her yıl 200'e yakın üniversiteden 26 bin sporcunun 63 branşta mücadele ettiği Türkiye'nin en geniş katılımlı gençlik ve spor festivali haline geldi.

2010 Vehbi Koç Vakfı'nun çağdaş sanat kuruluşu olan Arter açıldı.

2013 İstanbul'un Olimpiyatlara ev sahipliği yapabilmesi için adaylık sürecinde Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'ne sponsor olundu.

2015 Koç Holding'in eski Yönetim Kurulu Başkanı merhum Mustafa V. Koç, HeForShe'nin Türkiye'deki ana destekçisi ve 10 özel sektör liderinden biri oldu.

2016 Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi açıldı.

Bilimin gelişmesini teşvik etmek amacıyla Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası verilmeye başlandı.

2017 Koç Topluluğu, 30'dan fazla şirketiyle Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'nin (WEPs) imzacısı oldu.

İstanbul Bienali kapsamında Koç Holding'in İstanbul'a armağan ettiği ilk kalıcı eser, Ugo Rondinone'nin "Buradan nereye gidiyoruz?" sözcüklerini telaffuz eden bir dış mekan gökkuşağı heykeli oldu. Her bienalde İstanbul'a yeni bir eser hediye edilmesine karar verildi.

Ülkemizde sporun ve sporunun gelişimine katkıda bulunmak amacıyla Mustafa V. Koç Spor Ödülü verilmeye başladı.

2019 Vehbi Koç Vakfı kültür kurumlarından Arter Dolapdere'de yeni binasına taşındı.

Vehbi Koç Vakfı'nın yeni sergi mekanı Meşher açıldı.

2021

Koç Holding, 2050 yılında karbon nötr olma hedefi kapsamında Karbon Dönüşüm Programı'ni başlattı.

2021 Koç Holding, UN Women'ın eşitlik çalışmalarına yön veren Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'na katılarak küresel taahhütlerde bulundu.

2022 Koç Holding, 2026'da sona eren İstanbul Bienali sponsorluk anlaşmasının 2036'ya kadar uzatıldığını açıkladı. Böylelikle Türkiye'nin en uzun soluklu kültür sanat sponsorluklarından birine imza atılmış oldu.

2023

Koç Holding, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında, Topluluk şirketleri ile birlikte AFAD koordinasyonunda 5 farklı noktada, yaklaşık 20 bin kişilik Umud Kentleri kurdu.

2023 Vehbi Koç Vakfı bünyesinde VetAmerikan Hayvan Hastanesi açıldı.

2025 Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'ni (VEKAM), Keçiören'deki Vehbi Koç'a ait bağ evinden, 1928 yılında Vehbi Koç tarafından yaptırılan ve "II. Derece Korunması Gerekli Kültür Varlığı" statüsündeki Büyük Apartman'a taşındı. •

1967 yılında, 903 sayılı Türk Medeni Kanunu'na Ek ve Vakıflar Hakkında Kanun yürürlüğe girdi ve Vehbi Koç tarafından "Türkiye'nin sosyal gelişimi için bir dönüm noktası" olarak tanımlanan adım atıldı. Bundan iki yıl sonra 1969'da Vehbi Koç Vakfı kuruldu. Vakıf, Türkiye'deki modern vakıfçılık modelinin de öncüsü oldu.

Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı
SEMAHAT ARSEL

"Vehbi Koç'un iradesini, aynı inanç ve sahiplenme duygusuyla sürdürmeye kararlıyız"

Kurucumuz merhum Vehbi Koç, bir ülkenin kalkınmasının hem ekonomik hem de toplumsal gelişimle mümkün olduğunu Cumhuriyet'in ilk yıllarında idrak etmişti. Vehbi Bey, bugün hala bize rehberlik eden "Devletim ve ülkem varsa ben de varım, demokrasi varsa hepimiz varız" sözleriyle ifade ettiği anlayışı hayatına da yansıttı. Gerek memleket gerek de gelecek nesiller için faydası olacağını düşündüğü her konuda girişimde bulunur, mektuplar yazar, insanları faydalı konularda harekete geçirirdi. Onun "hayır işlerini kurumsallaştırma" fikri uzun yıllara dayanıyordu.

"VAKFIMIZIN DESTEĞİYLE YETİŞEN GENÇLERİ, ÜRETİLEN BİLİMİ, GELİŞTİRİLEN TEDAVİLERİ VE KÜLTÜR-SANAT ALANINDAKİ ÇALIŞMALARINI GÖRMÜK AZMİMİZİ ARTIRIYOR."

Neredeyse 20 sene özel vakıflar için gerekli yasal zeminin oluşması amacıyla büyük bir çaba gösterdi. Nihayetinde 1969 yılında Türkiye'nin ilk özel vakfı olarak "Vehbi Koç Vakfı" kuruldu. Bu adım, Türkiye'de sivil toplum tarihinin yolunu açması nedeniyle önemlidir. Vakfımız; bugün eğitim, kültür ve sağlık alanlarında çeşitli faaliyetler gerçekleştiriyor. Hayata geçirilen projeler, burs programları ve sivil topluma verilen desteklerin yanı sıra yönetimini üstlendiği kurumlarla da topluma kaliteli hizmet vermeye ilk günkü kararlılıkla sürdürüyor. Vakfımızın desteğiyle yetişen gençleri, üretilen bilimi, geliştirilen tedavileri ve kültür-sanat alanındaki çalışmalarını görmek, azmimizi artırıyor, bize bu yolda ilerlemek için güç veriyor.

Vakfımızın çatısı altında kurulan Koç Üniversitesi, kısa sürecek bir zamanda gelişerek Türkiye'nin en iyi üniversitesi oldu, ülkemizde bilimsel ve akademik çalışmalar için önemli bir merkez haline geldi. Koç Okulu'nda da aynı yaklaşımla öğrencilerimize uluslararası standartta ve kaliteli bir eğitim veriyoruz. Ülkemizin farklı bölgelerinde gençlerin eğitim yolculuğunu desteklediğimiz bağış okullarımızın bakım-onarımını üstleniyor, yenilerini inşa etmeye devam ediyoruz. Bununla birlikte, burs programlarımızla çeşitli üniversitelerde okuyan başarılı gençleri desteklemeyi sürdürüyoruz. Kültür ve sanatın birleştirici gücünü her zaman etkin biçimde kullanmaya çalışıyor, Sadberk Hanım Müzesi, Arter ve Meşher'in faaliyetleri ile ülkemizin kültür ve sanat ortamını zenginleştirmeye devam ediyoruz. Sağlık alanında, hastanelerimizin uluslararası araştırma iş birlikleri; bilimsel bilgi üretimini güçlendiriyor, yenilikçi tedavilere erişim imkânı sağlıyor, sağlık hizmetlerimizde kalite kültürünü uluslararası ölçekte besliyor.

Tüm bu çalışmaların da yansıttığı gibi; Vehbi Koç'un iradesini, aynı inanç ve sahiplenme duygusuyla sürdürmeye kararlıyız. •

Çağdaş ve gelişen bir Türkiye için Vehbi Koç Vakfı

TALİA BOŞNAK
taliabosnak@gazeteoksiyen.com

1969 yılının 17 Ocak günü... Beyoğlu Birinci Noterliği'nde, sade bir imza töreni düzenleniyor. Vehbi Koç, ailesi ve iş arkadaşlarından oluşan küçük bir kalabalığın önünde, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk özel vakfının ana sözleşmesini imzalıyor. Bu vakıf, Vehbi Koç'un yardımlarının ölümünden sonra da Türk toplumuna faydalı olacak şekilde devam etmesi amacıyla kurduğu; öte yandan bir bağış kurumu olarak değil, Türk milletine yapılmış bir "vedia", yani emanet olarak tanımladığı Vehbi Koç Vakfı. Öyle ki, Vehbi Koç, 17 Ocak 1969'da vakfın imza töreninde yaptığı konuşmasında bu emaneti şu sözlerle ifade ediyor: "Koç Holding gibi ticarî ve sınıflar birçok şirketleri şumölüne alan ve bu itibarla riski azalan bir şirketin hisse senetleri ile vakfı tesis etmeyi tercih ettim. Allah'ın lütfü ve inayetiyle kurduğum bu vakfı ilk önce vârislerime ve derece derece onların kuşaklarına, iş arkadaşlarıma, sonra da amme nizam ve emniyetini korumakla görevli olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine tevdi ediyorum." Koç'un emaneti, arzu ettiği üzere kuşaktan kuşağa, yıl be yıl büyüyerek, 57 yıldır eğitim, sağlık ve kültür alanlarında Türk toplumuna dokunmaya devam ediyor.

Vehbi Koç'un, Koç Holding adına 12 milyon liralık hisse senedini bağışlayarak başlattığı hikayede, bugün 8 bini aşkın çalışanı olan bir vakıf başrolde. Fakat bu tablonun arkasında yatan emeği fark edebilmek için önce vakfın kuruluş hikayesine göz atmak gerekiyor. Nitekim Vehbi Koç Vakfı, yaklaşık 20 yıllık bir çabanın sonucunda kuruluyor.

1950'li yıllarda Vehbi Koç, ilk

Vehbi Koç Vakfı, bundan 57 yıl önce, "Devletim ve ülkem var oldukça ben de varım" diyen ve yaptığı yardımların ölümünden sonra da sürmesini amaçlayan hayırsever bir iş insanının yaklaşık 20 yıllık çabaları sonucu kuruldu. Koç'un "Bir yapan bulunur elbet" demeden elini taşın altına koyduğu vakıf, eğitim, sağlık ve kültür alanlarında 57 yıldır topluma dokunuyor

Amerika seyahatinden döndüğünde iki şeyden çok etkilenmişti: Columbia Üniversitesi'nin öğrenci yurtları ve Johns Hopkins adında bir iş adamının vakfına ait Johns Hopkins Üniversitesi'nin hastanesi. Hayırsever kimliğiyle de tanınan Koç, o dönem ülkesine döndüğünde kendi deyişiyle, parasına göre bir tesis yaptırmayı kafasına koydu. Böylelikle, ilk olarak Ankara Üniversitesi Öğrenci Yurdu'nu yaptırdı. Bu yatırım, Vehbi Koç'un ilk büyük sosyal yatırımı ve Türkiye'de sistemli hayırseverliğin başlangıcı kabul edilir. Bununla birlikte Vehbi Koç'ta kazandığı gelirin bir bölümünü kalıcı bir hayır kurumuna dönüştürme fikri de oluşmaya başlıyordu.

TÜRKİYE'NİN SOSYAL GELİŞİMİNDE DÖNÜM NOKTASI

1950'li yılların sonu, Türkiye ekonomik canlanma ve özel sektörün güçlendiği bir dönemden geçiyordu. Kurduğu Koç Topluluğu şirketleri gelişen Vehbi Koç'un ise kafasında iki büyük amaç oluşmuştu. Bunlardan biri, uzun yılların emeği olan şirketlerini süreklilik ve verimli çalışmaya sağlayacak şekilde yeniden düzenlemektir. Bu amaçla holding şirketini kurdu. İkinci amacı ise, sosyal hizmet ve bağışlarını kurumsallaştırmak ve böylece bunların kendisinden sonra da sürekliliğini sağlamaktır. Fakat bu ikinci amacın gerçekleşmesi, dönemin şartlarına göre mümkün gözüküyordu. Nitekim, mevcut

SAYIN VEHBI KOÇ, GENİŞ BİR VAKIF KURUYOR

Hazineye 1,5 milyonluk altın veren büyük hamiyetperver Vehbi Koç: Ge-niş bir vakıf kuruyor.

SAYIN VEHBI KOÇ'UN ÖNEMLİ BİR KONUŞMASI

SAYIN VEHBI KOÇ Programı bir turizm sanayinin kurulmasının büyük faydasından da bahsettiler.

Vehbi Koç Vakfı'nın kurulacağını duyuran gazete haberi.

yasal yapı modern anlamda bir kurumsal vakıf kurabilmesine izin vermiyordu. Bu sebeple, 1967 öncesinde yaptığı bağışlar ve eğitim yatırımları henüz vakıf çatısı altında değildi, bireysel hayır işleri olarak yürütülüyordu. Türk Hava Kurumu'na en yüksek bağışlardan birini yapan, Ankara'da göz hastanesi, çocuk hastanesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne katkılarda bulunan Vehbi Koç, bu yardımların devamlılığının garanti altına alınması konusunu düşünmeye ve yurt dışındaki özel vakıfların kuruluş hikayelerini araştırmaya başladı. Bir yandan da, Adalet Bakanlığı ve Başbakanlık nezdinde vakıf mevzuatının yenilenmesi için temaslarda bulunuyor, yeni bir yasa hazırlanması için öncülük

ediyordu. Böylelikle, 1967'de, Koç tarafından "Türkiye'nin sosyal gelişimi için bir dönüm noktası" olarak tanımlanacak, 903 sayılı "Türk Medeni Kanunu'na Ek ve Vakıflar Hakkında Kanun" yürürlüğe girdi ve 2 yıl ardından, 1969'da Vehbi Koç Vakfı kuruldu. Vakıf, ilerleyen yıllarda Türkiye'deki modern vakıfçılık modelinin de öncüsü oldu.

OKULLAR, HASTANELER, MÜZELER...

Peki vakıf neler yaptı? Vehbi Koç Vakfı, 1969'da kuruluş amacını üç alan olarak belirledi: Eğitim, sağlık ve kültür. İlk yıllarda okul, yurt, kütüphane ve klinik gibi tesisler kurarak bunları ilgili kamu kuruluşlarına devrediyordu. 1980'li yılların başında, kaynağı sağlanmış, iyi organize edilmiş projeler gerçekleştirmeye yöneldi. Bir eserin meydana getirilmesi kadar yaşatılmasının da önemli olduğu tesislerin işletme sorumluluğunu da üstlenmeye başladı. İşte bu anlayışla Vehbi Koç Vakfı'nın kurduğu kurumlardan örnekler: Koç Okulu, Koç Üniversitesi, VKV Amerikan Hastanesi, Koç Üniversitesi Hastanesi, Amerikan Tıp Merkezi, Türkiye'nin ilk özel müzesi Sadberk Hanım Müzesi, Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi (ANAMED) çağdaş sanatın öncüsü Arter, disiplinler arası yaklaşımıyla öne çıkan Meşher...

57 BİNDEN FAZLA ÖĞRENCİYE BURS

Öte yandan vakfın faaliyetlerini kurumlarla sınırlamak şüphesiz eksik kalır. Nitekim, günümüzde Vehbi Koç Vakfı, bünyesinde yer alan kurumlara ilave olarak hayata geçirdiği projeler, 57 bini aşan öğrenciye ulaşmış burs programları, sivil topluma verdiği desteklerle topluma dokunmaya devam ediyor. •

KOÇ ÜNİVERSİTESİ

Koç Üniversitesi, Times Higher Education 2026 Dünya Üniversiteler Sıralaması'nda Türkiye'deki üniversiteler arasında birinci sırada yer alıyor.

67

Üniversitedeki öğrencilerin yüzde 67'si tam ya da kısmi burslu okuyor.

BARAN CAN SAYIN
baran@gazeteoksijen.com

33 yılda binlerce öğrenciye destek

Terk edilmiş bir kibrit fabrikasında bundan 33 yıl önce Vehbi Koç Vakfı tarafından atıldı Koç Üniversitesi'nin temeli. Yolculuğuna 35 öğretim elemanı ve 231 öğrenciyle başlayan üniversitenin şimdi 9 bin 200'den fazla aktif öğrencisi ve 23 bine yakın mezunu var. Vehbi Koç'un vizyonuyla kurulan üniversitede Anadolu Bursiyerleri programıyla bin 680 genç desteklendi

Yıl 1993... İstinye'de, metruk bir bina... Terk edilmiş Türkay Kibrit Fabrikası'nın avlusunda, kürsiye doğru

92 yaşında bir adam yürüyor. Koç Topluluğu'nun kurucusu Vehbi Koç, üniversitenin ilk dersini vermek için mikrofonda. Sesi, bir asrın deneyimini taşıyor: "Koç Üniversitesi'nin amacı, sıradan olmayan gençlerin iyi yetiştirilmelerini sağlamaktır. Onların yeterli sayıda olmaları ve hak ettikleri liderlik noktalarına gelmeleri sonucu, ülkemizin geleceği güvence altına alınmış olacaktır... Ne kadar çok insan yetiştirebilirsek, memleketimize o nispette hizmet etmiş olacağız..." Sadece 35 öğretim elemanı, 189 lisans ve 42 yüksek lisans öğrencisiyle o terk edilmiş fabrika binasında yola çıkan Koç Üniversitesi'nin hedefi, sıradan bir okul olmak değil, dünya çapında bir "Mükemmeliyet Merkezi" yaratmaktır. O gün İstinye'de toprağa atılan tohum; bugün 636 öğretim elemanının tedrisatından geçen 9 bin 212 öğrenciye sahip, 22 bin 980 mezun vermiş bir eğitim çınarı... Vehbi Koç'un ilk derste vurguladığı "kaliteli insana" verilen değeri sayılar da ortaya koyuyor: Şu an kampüsteki öğrencilerin yüzde 67'si tam ya da kısmi burslu okuyor. Artık boş bir depoda değil; 27 araştırma merkezi, 5 araştırma forumu, 1 destek merkezi ve 225'i aşkın laboratuvarıyla aralıksız fikir üreten bir bilim fabrikasında öğrenim görüyorlar. 20 bin kitapla eğitime başlayan kütüphanesi; şimdi raflarında 287 bin basılı, dijital ağlarda ise 490 bini aşkın elektronik kitap barındırıyor. Bu sayılar, kibrit fabrikasındaki ilk derste değinilen o vizyonu fazlasıyla karşılıyor.

DÜNYANIN EN İYİLERİNDEN

Koç Üniversitesi 2000 yılında Rumelifeneri'ndeki kampüsüne taşındığında, asıl devrim kampüsün mimarisinde değil; o binaların içindeki eğitimi insan kaynağında yaşıyordu. Kurulduğu günden bu yana dün-

yanın en iyi üniversitelerinde görev yapan Türk ve yabancı akademisyenleri Türkiye'ye çeken üniversiteki bu devasa entelektüel güç, akademinin en prestijli ödülleriyle de tescilli. 2025 yılı itibarıyla Koç Üniversitesi'nin akademik kadrosu 21 TÜBİTAK Bilim Ödülü, 48 TÜBİTAK Teşvik Ödülü, 3 TÜBİTAK TWAS Teşvik Ödülü ve 1 TÜBİTAK Özel Ödülü'nün sahibi. YÖK'ün her yıl yayımladığı Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi'nde Türkiye'nin en iyi araştırma üniversitesi de yine Koç. Üretilen bu yüksek nitelikli bilim, elbette ki küresel olarak da karşılık

buluyor. Times Higher Education (THE) 2026 Dünya Üniversiteler Sıralaması'nda Türkiye birinciliğini göğüsleyen kurum, global ölçekte ise 301-350 bandında yer alıyor. THE'nin Disiplinlerarası Bilim Sıralaması'nda da yine Türkiye'de birinci. Dünya genelinde ilk 50'de yer alan tek Türk üniversitesi. Asya'da ise en iyi 10 arasında. 1993-2025 yılları arasında üretilen

toplam 18 bin 718 bilimsel yayının yarısından fazlası, Science, Nature, The Lancet gibi alanlarının en prestijli dergilerinde yayımlandı. Öğretim üyesi başına düşen makale sayısında Koç Üniversitesi Türkiye'deki üniversiteler arasında ilk sıralarda. H-indeksi de bu tabloyu somutlaştırıyor: 75 seviyesine ulaşan bu değer, Koç Üniversitesi araştırmalarının yalnızca sayısal olarak

Times Higher Education 2026 Dünya Üniversiteler Sıralaması'nda Koç Üniversitesi Türkiye birincisi. Üniversite, global ölçekte ise 301-350 bandında yer alıyor. Disiplinlerarası Bilim Sıralaması'nda da dünya genelinde ilk 50'de

VKV BAĞIŞ OKULLARI

Temel felsefe "Yap, Devret, Sahip Çık"

Vehbi Koç Vakfı'nın Türkiye eğitimine katkısı, yalnızca özel kurumlarla sınırlı değil. Takvimler 1998 senesini gösterirken vakıf, Cumhuriyet'in 75'inci yılına armağan olarak, 8 yıl kesintisiz eğitimi desteklemek amacıyla "13 Okul Projesi" adı altında bir seferberliğe atıldı. "Vehbi Koç Vakfı Bağış Okulları" adı altında başlatılan bu proje ile inşa edilen okul sayısı günümüzde 21'e ulaştı. 2026'da ise okul sayısının 24'e çıkarılması hedefleniyor. İstanbul, Kocaeli, Bursa, Eskişehir, Ankara, Bolu, Aksaray, Sivas, Şanlıurfa, Elazığ, Diyarbakır, Şırnak ve Van'a dağılan bu modelin Türkiye'deki eğitime

katkısı bir binayı inşa ederek Milli Eğitim Bakanlığı'na devretmenin çok ötesinde. Vakfın bu girişimdeki temel felsefesi "Yap, Devret, Sahip Çık" mottosuyla özetleniyor.

'ÜÇÜNCÜ ÖĞRETİM KONSEPTİ

Kaderine terk edilmeden kesintisiz desteklenen bu okulların fiziksel ihtiyaçları düzenli olarak karşılanıyor, öte yandan öğrencilerin akademik başarıları da destekleniyor. 2000'den beri bu okullardan mezun olan ilk üç öğrenci, lise eğitimleri boyunca burs hakkına erişiyor. "Bağış Okulları" vizyonunun en yeniliği ayağı, 2019 yılında eğitime

başlayan Beykoz Koç Ortaokulu... "The Third Teacher" yani "Üçüncü Öğretmen" felsefesinden ilham alınarak kurulan okul, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki standartlara yepyeni bir çehre kazandı. Beykoz Koç Ortaokulu'nda öğrenme ortamı öğrencinin üçüncü öğretmeni olarak değerlendiriliyor ve öğrenimin ayrılmaz parçası haline getiriliyor. Okullar arasında Nisan 2025 itibarıyla düzenlenmeye başlayan "Koç Okulları Buluşmaları" ise Türkiye genelindeki Vehbi Koç Vakfı okullarındaki idareci ve öğretmenleri bir araya getiriyor ve ortak bir eğitim kültürü yaratmayı amaçlıyor.

KOÇ OKULU

2022'de Koç Okulu yeni binasına kavuştu

Koç Okulu 2022-2023 eğitim öğretim yılına yeni binasına başladı. Açılış töreninde konuşan Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve Koç Okulu Yönetim Kurulu Başkanı İpek Kıraç, Vehbi Koç Vakfı'nın eğitime verdiği değeri özetliyordu. Okulun temelini annesi Suna Kıraç'ın doğum gününde attıklarını hatırlatan Kıraç, "Eğitim yolculuğunda sen hayattayken beraber bu yolda yürüyemedik. Ama biz, senin attığın o sağlam temellerin üstüne inşa ettik ve senin yolunda ilerliyoruz" demişti.

Ana sınıfından liseye: Hedefi sıradanının ötesi

Vehbi Koç Vakfı'nın eğitimde mükemmeliyet arayışı, üniversiteden önce temel eğitim kademelerinde vücut buldu. 1988 yılında Tuzla Tepeören'de lise olarak açılan Koç Okulu, 1998 yılında ilköğretim düzeyinde de öğrenci kabul etmeye başlayıp ana sınıfından lisenin sonuna dek kesintisiz bir eğitim yuvasına dönüştü. Toplam 613 dönümlük doğayla iç içe bir alanda bulunan okul, kurulduğu günden beri sıradan bir müfredatın ötesini hedefliyor. Dünyanın en saygın eğitim standartlarından biri olan Uluslararası Bakalorya

programı, Türkiye'de ilk defa 1994 yılında Koç Okulu'nda uygulanmaya başladı. Ayrıca, Koç Okulu öğrencilerinin programdaki performansı dünya ortalamasının üzerinde. Son verilere göre dünya IB ortalaması 31.98 düzeyindeyken Koç öğrencileri 35 puanlık bir performans sergiledi.

Öğrencilerini çift dilli bir programla hazırlayan okulun başarılarını uluslararası kabuller de tasdik ediyor. 2025 mezunu 241 öğrenciden 185'i yurt dışındaki saygın üniversitelerden kabul aldı. Sadece 2025 mezunlarının kazandığı burs tutarı yaklaşık 2.2 milyon dolar değerinde. •

MİHENK TAŞI

Arşivin altın sayfalarından

4 EKİM 1993

İLK DERS VEHBI KOÇ'TAN

Koç Üniversitesi öğretim hayatına başlarken öğrencilerin ilk gün heyecanına bir sürpriz eşlik etti. İlk dersi verecek hocayı bekleyenler karşılığında üniversitenin kurucusu 92 yaşındaki Vehbi Koç'u buldu. Bu ilk dersin sembolik olduğunu belirten Koç, "Sizlere 70 yıldır eğitim gördüğüm hayat üniversitesinden önemli bulduğum bazı konuları aktarmak istiyorum" dedi. Türkiye'nin yükselmesi için iyi eğitim görmüş, lisan bilen gençler yetiştirmenin önemli olduğuna inandığını söyleyen Koç, her yıl üniversiteye 5 milyon dolar katkıda bulunacağını belirterek, "Ne kadar çok insan yetiştirebilirsek memleketimize o nispette hizmet etmiş olacağız" dedi.

değil, uluslararası bilim dünyasında yaratıcı kalıcı iz bakımından da üst düzeyde olduğunu ortaya koyuyor. Stanford Üniversitesi araştırmacıları tarafından hazırlanan Standartlaştırılmış Atıf Göstergelerine Dayalı Küresel Bilim İnsanı Veri Tabanı, dünya genelinde yüz binlerce araştırmacıyı kapsayan bir çalışma. Koç Üniversitesi'nden 20'yi aşkın öğretim üyesi, farklı disiplinlerde ilk 1000 içinde. Avrupa Araştırma Konseyi (ERC) verileri de bu performans doğruluyor. 2012'den bu yana Türkiye'ye sağlanan 60 ERC desteğinin 33'ü Koç Üniversitesi öğretim üyelerince yürütülüyor.

Vehbi Koç'un insan yetiştirme vizyonunun fırsat eşitliğine dönüştüğü en somut yer ise, kuşkusuz Anadolu Bursiyerleri programı... 2011'de yalnızca 6 kurumsal bağışçı ve 14 öğrenciyle başlayan program; bugün 350'yi aşkın kurumsal ve bin 500'den fazla bireysel bağışçının desteklediği bir eğitim seferberliği haline gelerek bin 680 gencin yaşamına dokunmuş durumda. 81 ilden gelen parlak zihinlerin katıldığı programda bursiyerler mezuniyetlerinin ardından en seçkin şirketlerde çalışıyor. Akademide devam edenler ise Harvard, Princeton, Stanford, Yale gibi köklü kurumlarda, üstelik yarıya yakın tam burslu olarak kariyerlerine devam ediyor. Sadece 231 öğrenciyle çıkılan o yolculuk, İstinye'den Rumelifeneri'ndeki kampüse uzandı. Bu eğitim yürüyüşü, "fikri hür, vicdani hür, irfanı hür" nesillerle kurulacak aydınlık bir geleceğin de hikayesi... •

AKADEMİ İÇİN KÜTÜPHANELER, ÖĞRETMENLER İÇİN LOJMANLAR

BARAN CAN SAYIN
baran@gazeteoksisjen.com

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ SUNA KIRAÇ KÜTÜPHANESİ

Galatasaray Üniversitesi'nin Ortaköy'deki tarihi Feriye Sarayları yerleşkesinde 1993 yılında kurulan kütüphane; 2004'ten beri sarayın karşısındaki Yiğit Okur Kampüsü'nde hizmet veriyor. Suna Kırac'ın kuruluşuna ve finansmanına bizzat öncülük ettiği kütüphane, onun için bir bina olmanın ötesindeydi. Galatasaray Eğitim Vakfı da 1995 yılında Kırac'a onur madalyası ve "Galatasaraylı" unvanı verirken onu "Türkiye'nin sağlıklı toplumsal bir bilinç yaratabilmesinin eğitimden geçeceğine ve eğitimin de çağdaş düzeyde olması gerektiğine içtenlikle inanmış ve yalnızca bu inançla kalmayıp madden ve manen çeşitli eğitim kurumlarında uzun yıllardan bu yana bu inancın savaşını vermeyi sürdürmüş bir eğitim gönüllüsü" olarak anmıştı. Kuruluşunda 1,7 milyon dolarlık fon tahsis edilen kütüphane, Vehbi Koç Vakfı ve Suna-İnan Kırac Vakfı'nın düzenli desteklerini almaya halen devam ediyor. 2006 yılından beri kütüphanenin girişinde Suna Kırac'ın büstü duruyor.

ATATÜRK KİTAPLIĞI

Osmanlıca matbu kitaplardan el yazmalarına, yabancı dillerde nadir eserlerden süreli yayın koleksiyonlarına, haritalardan şahsi arşivlere dek 500 binden fazla eseri bünyesinde barındıran bir kütüphane Atatürk Kitaplığı... Taksim, Mete Caddesi üzerinde altıgen silüetiyle ağaçların arasında yükselen kitaplık, yalnızca bir kütüphane olmanın ötesinde, Cumhuriyet'in 50'nci yılı şerefine Türk ulusuna ve İstanbullulara verilmiş en büyük armağanlardan biri. Cumhuriyet döneminin önemli mimarları Sedat Hakkı Eldem ve Hamdi Şensoy'un tasarladığı kütüphanenin temeli 1973'te Vehbi Koç Vakfı tarafından atıldı. 1976'da tamamlanıp İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devredildi. 2007 ve 2011'de Türkiye'nin en iyi kütüphanesi seçilen Atatürk Kitaplığı, 7 gün 24 saat hizmet veriyor.

Sayısız kalıcı eserle eğitimin hizmetinde

Milyonlarca dolar fon sağlanan Suna Kırac Kütüphanesi, 500 binden fazla kitap barındıran Atatürk Kitaplığı, 2 bin 500'ü aşkın öğrencinin eğitim gördüğü Adıyaman Eğitim Fakültesi, Van depreminden sonra beş ayda inşa edilen lojmanlar, yardıma ihtiyacı olan öğrencilerin tam burslu öğrenim görmesi şartıyla yapılan Suna Kırac Hall... Kültür eserleri saymakla bitmiyor

Suna Kırac Kütüphanesi'nin kuruluşunda 1.7 milyon dolarlık fon tahsis edildi.

ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ VEHBİ KOÇ BİNASI

Vehbi Koç Vakfı'nın fırsat eşitliği pusulası, Anadolu'nun dört bir yanına eğitim meşalesini taşıma gayesiyle 2006 yılında Adıyaman'a

erişti. 1997-98 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi bünyesinde faaliyete başlayan eğitim fakültesi, 2006-07 eğitim öğretim yılında Adıyaman Üniversitesi'ne bağlanırken, Vehbi Koç Vakfı tarafından inşa edilen yeni binasına taşındı. Sınıf

Atatürk Kitaplığı koleksiyonu, el yazmalarından nadir kitaplara kadar 500 bini aşkın esere sahip. Kütüphane, Cumhuriyet'in 50'nci yılı şerefine bir armağan olarak yapıldı.

2011 Van depreminden sonra bölgedeki öğretmenlerin yaralarını sarmak için üçer katlı dört bloktan oluşan 128 dairelik lojmanlar, beş ay içerisinde inşa edildi.

öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği ve matematik öğretmenliği branşlarında eğitim verilen fakülte de yaklaşık 2 bin 500'ü aşkın öğrenci öğrenim görüyor.

VEHBİ KOÇ VAKFI FORD OTOSAN VAN ÖĞRETMEN LOJMANLARI

Vehbi Koç Vakfı'nın faaliyetleri yalnız eğitim komplekslerine katkısıyla sınırlı kalmadı. 2011 yılında Van'da gerçekleşen depremin ardından bölgedeki eğitimcilerin ve eğitim hayatının aldığı ağır yarayı sarmak için vakıf, Ford Otosan'ın desteğiyle harekete geçti. Kalecik köyünde temelleri atılan Vehbi Koç Vakfı Ford Otosan Van Öğretmen Lojmanları, beş ay gibi bir sürede tamamlanarak 2012 yılında eği-

timcilere teslim edildi. Üçer katlı dört bloktan oluşan ve 128 daireyi barındıran lojmanlar, 10 bin metrekarelik bir araziye yayılıyor. Arçelik beyaz eşyalarla donatılmış 1+1 ve 2+1 daireleri, sosyal tesisi, açık ve kapalı spor alanlarıyla modern bir kompleks hüviyetinde.

ROBERT KOLEJ SUNA KIRAÇ HALL

Eğitim kadar kültür ve sanat da bir gencin lise hayatında kritik bir yer tutar. Vehbi Koç Vakfı'nın 1989 yılında Suna Kırac Hall'u inşa etmesinin altında yatan neden de bu. "Asgari iki yardıma muhtaç öğrencinin tam burslu öğrenim görmesi" gibi çok anlamlı bir şartla okula kazandırılan bu çok amaçlı salon, 500 kişilik kapasiteye sahip. •

Merkezinde çocukların eğitimi var

1994 yılında bir öğle yemeğinde yakın dostu Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, Vehbi Koç'a Türkiye'de eğitimin acı tablosunu anlatırken; yan masada oturan Suna Kırac ve Cengiz Solakoğlu da sohbetle dahil oldu. Suna Kırac'ın o yemekte kurduğu şu cümle, Türk eğitim tarihinin en büyük sivil toplum hareketlerinden birinin fitilini ateşledi: "Ne olacak bu memleketin hali demekle bir yere varamayız. Mutlaka bu sorunun çözümünün bir parçası olmak durumundayız." Aradan çok geçmeden, 23 Ocak 1995'te, Suna Kırac önderliğinde iş ve bilim dünyasından 55 gönüllü Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nı (TEGV) kurdu. Suna Kırac'a göre çocukları harcanmış bir toplumu onarmak imkansızdı. Bu inançla yola çıkan TEGV, temel eğitime destek olma hedefiyle 7-16 yaş grubundaki çocukları okul dışı saatlerde sanat, bilim, matematik ve teknolojiyle buluşturmayı hedefledi. Bugün TEGV, "Bir Çocuk Değişir, Türkiye Gelişir" mottosuyla 3.2 milyondan fazla çocuğun hayatına dokunmuş devasa bir sivil toplum hareketi... Sadece 2024 yılında 110 bin 612 çocuğa 2.7 milyon saatten fazla nitelikli eğitim desteği sağlandı. Bu 104 bini aşan bir gönüllü ordusu ile 880 bine yakın bağışçı sayesinde oldu.

BAYRAK İPEK KIRAC'TA

Suna Kırac'ın kurduğu vakfın Yönetim Kurulu Başkanı ise artık

İpek Kırac. Kırac, 1 Mayıs 2026'da yaşanan bayrak değişimine dair yaptığı açıklamada annesine seslenen bir metin kaleme aldı ve "TEGV'in senin için ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. Bana verilen bu sorumluluğun ne demek olduğunu çok iyi farkındayım. Senin büyük zorluklar karşısında kurduğun, koruduğun ve büyüttüğün bu kurumun başına geçerek en büyük sorumluluğu sana karşı aldığımı da bilincindeyim. İçin rahat olsun annem, senin çocuğun, ama artık hepimizin kardeşi, emin ellerde" ifadesini kullandı.

TEGV'İN EĞİTİM PARKLARI

Semahat-Dr. Nusret Arsel Eğitim Parkı: Ankara Etimesgut'ta kurulan eğitim parkı, Haziran 2001'de faaliyete geçti. Yönetim giderleri vakıf tarafından karşılanan tesis, 10 bin 652 metrekarelik bir alanda yer alıyor.

Sevgi-Erdoğan Gönül Eğitim Parkı: Şanlıurfa Eyyübiye'de tesis edilen park, 2010'un ekim ayından beri hizmette. Park 8 bin 119 metrekarelik arazide bulunuyor.

Suna-İnan Kırac Eğitim Parkı: Antalya Kepez'de kurulan park, 2001 Şubat'ından bu yana faal. 14 bin 700 metrekarelik bir alanda laboratuvarlardan atölyelere ve bilişim odalarına dek çok çeşitli imkanlar bulunduruluyor. Parkın açık alanında trafik eğitim sahası olduğu gibi fen, matematik, sanat ve bilişim eğitimleri veriliyor. •

1967'den beri yanan eğitim meşalesi

1967'de kurulan TEV, bugüne kadar yaklaşık 341 bin yurt içi, 2 bin 400'den fazla yurt dışı burs sağladı, 118 bini aşkın genci mezun etti. Vakıf sadece 2024-2025 eğitim öğretim yılında 20 bin gence burs desteği verdi

1960'ların sonu... Türkiye henüz sanayileşme sancılarında. Okuma çağındaki çocukların beşte ikisi eğitim imkanından yoksun... Devlet, bu ağır yükü tek başına omuzlamakta zorlanıyor. Eğitimin yalnızca devlete bırakılmayacağını, vasıflı insan gücü olmadan kalkınmanın hayal olduğunu bilen Vehbi Koç'un önderliğinde 205 iş insanı, 1967 yılında bir araya geliyor. Bundan tam 59 yıl önce ilk etapta 1.000 öğrenciyeye burs hedefiyle yakılan Türk Eğitim Vakfı'nın (TEV) meşalesindeki ilk kıvılcım alevleniyor; 310 bin yurt içi ve 2 bin 400'den fazla yurt dışı burs sağlıyor, 118 binden fazla genci mezun ediyor... "Devletin yetiştiremediği yerde olma" idealinin en büyük ispatlarından biri, 6 Şubat depremlerinin ardından geliyor: 4 bin 779 depremden etkilenen öğrenci, TEV ile eğitim yaşamını sürdürüyor. Mütevelli Heyeti Başkanlığı'nı Ömer Koç'un üstlendiği vakıf 2025-2026 eğitim öğretim yılında 20 bin gence burs desteği veriyor. Katkı nakdi burslarla da sınırlı değil. Ülkenin dört bir yanında 39 eğitim kurumu ve 5 kız öğrenci yurdu, TEV çatısı altında inşa edildi. Üstün yetenekli çocukların adresi olan TEV İnanç Lisesi de 2001'den beri

Vehbi Koç TEV bursiyerleriyle birlikte.

yine TEV'in kanatları altında...

KURUCUSUNDAN TEV'İN ÖYKÜSÜ

Yüz binlerce yaşamı değiştiren bu vakfın öyküsünü, gelin bir de kurucusu Vehbi Koç'tan dinleyelim. Koç, TEV'in kuruluşunu "Hayat Hikayem" başlıklı otobiyografisinde şöyle anlatıyor: "Yurdun hızla gelişmesinde eğitimin büyük önemine her zaman inandım. Okumak

isteyen fakat okumak için maddi desteğe ihtiyacı olan gençlere bu yardımı sağlamak gerekir. Gerçi devletin verdiği pek çok burs vardır, fakat her şeyi devletten beklemek de bence yanlış. Bu düşünceyle, yükseköğrenim gençlerine burs sağlayacak bir tesisin kurulmasını üzerinde durdum." TEV'in kurulduğundan bugüne kadar halktan büyük ilgi gördüğünü belirten Vehbi Koç şu ifadeleri kullanıyor: "1972 yılında, vakfın sürekliliğini sağlamak için, vakfa sermaye fonu toplamaya karar verdik. Hayatımda ilk defa kendi adıma da ortaya koyarak büyük kuruluşlara ve ileri gelen iş adamlarına gidip yardım istedim. Hiçbiri reddetmedi. Vakıftaki arkadaşlarım da aynı şeyi yaptılar ve vakfa sermaye fonu olarak, 900 bin lirası Koç Grubu'ndan olmak üzere, beş milyon lirayı toplamayı başardık. TEV'in bir gelir kaynağı da ölüme bağlı bağışlardı. Bu soruna inanan vatandaşlar varlıklarını, ölümlerinden sonra vakfa bağışlamaktadırlar. Bir başka ve oldukça yeni gelir kaynağı da Çiçek Fonu'dur." •

25'inci Vehbi Koç Ödülü sanatçı Canan Tolon'a verildi. Ödülü Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Koç takdim etti.

2007'de Vehbi Koç Ödülü alan Prof. Dr. Aziz Sançar 2015'te Nobel Kimya Ödülü'ne layık görüldü. Sançar, ödülünü Mustafa V. Koç'un elinden almıştı.

VEHBI KOÇ ÖDÜLÜ 25 YAŞINDA

Bu ödül ülkemizin gelişimine katkı sunanlara

Vehbi Koç Vakfı tarafından her yıl sırasıyla eğitim, sağlık veya kültür alanlarında, Türkiye'nin ve Türk insanının gelişimine önemli katkıda bulunmuş kişi ya da kurumlara verilen Vehbi Koç Ödülü'nün bu yılki sahibi Canan Tolon oldu

Vehbi Koç Vakfı'nın felsefesini yansıtan sloganı "Üstümüze Vazife" önemli bir iddia taşıyor ve hepimize sorumluluk almak ve harekete geçmek için önemli bir hatırlatma yapıyor.

Bu anlayışın bir yansıması olan ödül Vehbi Koç Vakfı tarafından her yıl sırasıyla, eğitim, sağlık ve kültür alanlarında birinde, Türkiye'nin ve Türk insanının gelişimine önemli katkıda bulunmuş kişi veya kurumlara veriliyor. Kimi zaman bir bilim insanının ülkesine katkı sunması, kimi zaman bir sanatçının üretimini toplum yararına dönüştürmesi, kimi zaman da bir kurumun kalıcı bir sosyal etki yaratması...

ARDINDA VEHBİ KOÇ'UN DÜNYAYA BAKIŞI VAR

Bu yaklaşımın arkasında Vehbi Koç'un dünyaya bakışı var. Türkiye'nin en önemli iş insanlarından biri olan Koç, ekonomik kalkınmanın tek başına yeterli olmadığını erken fark eden isimlerden biriydi. Ona göre güçlü bir toplum ancak eğitim, kültür ve sağlık alanlarında yapılan yatırımlarla mümkündür.

1969'da kurulan Vehbi Koç Vakfı, işte bu anlayışın kurumsal karşılığı. Vakıf, yaşamın en temel gereksinimleri olan üç alana (eğitim, kültür ve sağlık) odaklanıyor. Vehbi Koç Ödülü de bu üç alan arasında dönüşümlü olarak veriliyor.

Ödülün 2002'deki ilk adresi Topkapı Sarayı'ydı. Bu seçim, bilinçli bir tercihti. Vakıf, daha başlangıçta ödülün çerçevesini ve değerler sistemini güçlü bir sembolle anlatmak istemişti. Topkapı Sarayı yalnızca bir müze değil; Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan tarihsel sürekliliğin, kültürel mirasın ve kolektif hafızanın en önemli taşıyıcılarından biri. Ödülün ilk sahibinin bir kişi değil, bir kurum olması, "katkı" kavramının bireylerle sınırlı olmadığını da vurguluyordu.

Bir diğer önemli neden ise kuruma ve yaşatma fikriydi. Topkapı Sarayı, yüzyıllar boyunca biriken kültürel mirasın korunması, sergilenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından örnek bir yapı. Vehbi Koç Vakfı'nın kültür alanındaki öncelikleriyle de doğrudan örtüşüyordu: Sadece üretmek değil, var olanı korumak ve sürdürülebilir kılmak.

Kısacası bu seçim, Vehbi Koç Ödülü'nün sadece güncel başarıları değil, Türkiye'nin ortak değerlerini yaşatan ve geleceğe taşıyan çalışmalarına da kapsayacağı gösteren bir başlangıç olmuştur.

SEÇİM SÜRECİ TİTİZLİKLE İLERLİYOR

O günden bu yana her yıl farklı bir alanda, farklı bir hikayeye gitti ödül. Bilim insanlarından sanatçılara, sağlık alanında çığır açan girişimlerden kültürel mirası koruyan yapılara kadar geniş bir yelpazede sahiplerini buldu. Ama ortak payda hep aynıydı: Kalıcı etki.

Vehbi Koç Ödülü'nün en özel yanlarından biri, seçim süreci. Dışarıdan bakıldığında bir ödül duyurusu ve tören olarak görülebilir. Oysa arka planda oldukça titiz bir çalışma yürütülüyor. Alanında uzman isimlerden oluşan seçici kurul, adayları yalnızca başarılarına göre değil, etkilerine göre de değerlendiriyor. Bu süreçte, "Ne yaptı?" sorusu kadar "Ne değiştirdi?" sorusu da belirleyici. Koç Ailesi üyeleri seçici kurulun kararını dikkate alıyor. Her yıl ödül alan kişi, seçici kurulun önerdiği üç aday arasından seçiliyor. Kurulun önerileri dikkatle inceleniyor, tartışılıyor ve nihai karar büyük bir özenle veriliyor.

Bu titizlik, ödülün zaman içinde kazandığı itibarı da açıklıyor. Çünkü burada amaç bir ismi ya da markayı parlatmak değil; zaten parlayan ama ışığını başkalarına da ulaştırırları görünür kılmak.

SINIRLARI ZORLAYANLAR

Vehbi Koç Ödülü'nün sahiplerine bakıldığında belirgin bir ortak payda dikkati çekiyor. Her biri kendi alanında sınırları zorlamış isimler ya da kurumlar.

Bilim alanında ödül alanlar yalnızca akademik başarılarıyla değil, yetiştirdikleri öğrencilerle ve kurdukları ekosistemle öne çıkıyor. Sağlık alanında ödüle layık görülenler, çoğu zaman bir tedavi yöntemini yaygınlaştıran ya da sağlık hizmetlerine erişimi geliştiren çalışmalar yapmış. Kültür alanında ise mesele sadece üretim değil; kültürel mirası korumak, çoğaltmak ve yeni kuşaklara aktarmak.

Bu çeşitlilik, ödülün aslında tek bir şeye baktığını gösteriyor: Somut, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir katkı.

YÖN GÖSTERME İŞLEVİ DE VAR

Vehbi Koç Ödülü'nü farklı kılan şey, yalnızca geçmiş başarıları takdir etmesi değil. Aynı zamanda bir yön gösterme işlevi var. Hangi alanların önemli olduğu, hangi tür çalışmaların desteklenmesi gerektiği konusunda sessiz ama güçlü mesajlar veriliyor. Bugün Türkiye'de genç bir araştırmacı, bir sanatçı ya da bir girişimci için bu ödül yalnızca takdir değil, referans noktası. "Nasıl bir etki yaratmalıyım?" sorusuna verilen somut cevaplardan biri.

'ÜSTÜMÜZE VAZİFE' NE DEMEK?

Belki de en kritik nokta burası. "Üstümüze Vazife" ifadesi, günlük hayatta çoğu zaman sorumluluktan kaçınmak için kullanılan bir cümlenin parçası. Ödülü veren Vehbi Koç Vakfı'nın felsefesini yansıtan bu ifade ödülün misyonu ile örtüşüyor. "Herkesten önde gidenlerin destek ve tutkularına ortak olmak üstümüze vazife" diyen Vehbi Koç Vakfı bu ödülle başarıyı bireysel bir zirve olarak değil, toplumsal bir sorumluluğun başlangıcı olarak görüyor.

Bu yüzden de yalnızca kazanımlara değil, izleyenlere de bir şey söylüyor: Bu ülke için yapılan her katkı, küçük ya da büyük, bir anlam taşıyor. Ve bazen en büyük farkı yaratan şey, "Bu benim işim değil" dememek.

Sonuçta mesele bir ödül kazanmak değil. Mesele, gerçekten bir şeyi değiştirmek. Ve bunu yaparken, içten bir yerden "üstüme vazife" diyebilmek. •

BUGÜNE KADAR KİMLERE VERİLDİ?

2002: Topkapı Sarayı (Kültür) Türkiye'nin en önemli tarihsel ve kültürel miraslarından birini koruma, yaşatma ve kamuya buluşturma konusundaki simgesel rolü nedeniyle.

2003: Anne ve Çocuk Eğitim Vakfı (Eğitim) Erken çocukluk eğitimi ve aile odaklı öğrenme modelleriyle eğitimde fırsat eşitliğine kalıcı katkı sağladığı için.

2004: Bilkent Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü (Sağlık) Türkiye'de modern biyoteknoloji ve genetik araştırmalarının gelişmesine öncülük eden akademik altyapıyı kurduğu için.

2005: Fazıl Hüsni Dağlarca (Kültür) Türk şiirine yaptığı özgün ve derin katkılarla kültürel belleğin en güçlü temsilcilerinden biri olması nedeniyle.

2006: Nuri Okutan (Eğitim) Özellikle dezavantajlı bölgelerde eğitime erişimi artıran çalışmaları ve eğitim yöneticiliği yaklaşımı nedeniyle.

2007: Prof. Dr. Aziz Sançar (Sağlık) DNA onarımı üzerine yaptığı çığır açıcı bilimsel çalışmalar ve uluslararası düzeyde bilimsel katkıları nedeniyle.

2008: Prof. Dr. Mehmet Özdoğan (Kültür) Anadolu arkeolojisine ve tarih öncesi kültürlerin anlaşılmasına katkısı için.

2009: Prof. Dr. Türkan Saylan (Eğitim) Eğitimde fırsat eşitliği ve kız çocuklarının eğitimi için öncü çalışmaları nedeniyle.

2010: Prof. Dr. Turgay Dalkara (Sağlık) Beyin ve sinir sistemi hastalıkları üzerine yaptığı araştırmalarla bilim dünyasına yaptığı katkılar nedeniyle.

2011: Prof. Dr. Filiz Ali ve Uluslararası Ayrıcalık Müzik Akademisi (Kültür) Müzik alanındaki üretim, yazı ve kültürel birikimi yaygınlaştırma çabaları nedeniyle.

2012: Prof. Dr. Nermin Abadan Unat (Eğitim) Sosyal bilimlerdeki öncü çalışmaları ve akademik katkıları nedeniyle.

2013: Prof. Dr. Gökhan Hotamışgılı (Sağlık) Metabolizma ve obezite üzerine yaptığı uluslararası düzeyde etkili bilimsel araştırmaları nedeniyle.

2014: Prof. Dr. Zeynep Çelik (Kültür) Mimarlık tarihi ve kent çalışmaları alanındaki akademik katkıları nedeniyle.

2015: Prof. Dr. Ali Nesin ve Matematik Köyü (Eğitim) Matematik yaygınlaştırma çabaları ve Nesin Matematik Köyü gibi özgün eğitim modelleri nedeniyle.

2016: Prof. Dr. Kamil Uğurbil (Sağlık) Beyin görüntüleme teknolojilerindeki küresel çapta öncü çalışmaları nedeniyle.

2017: Prof. Dr. Zeynep Ahunbay (Kültür) Tarihi yapıların korunması ve restorasyonu çalışmaları nedeniyle.

2018: Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen (Eğitim) Yerel yönetim ve eğitim alanında dönüşüm odaklı projeleriyle yarattığı etki için.

2019: Prof. Dr. Mehmet Toner (Sağlık) Biyomedikal mühendislik ve kanser araştırmaları alanındaki yenilikçi çalışmaları nedeniyle.

2020: Prof. Dr. İlhan Tekeli (Kültür) Kentleşme, planlama ve sosyal bilimlerdeki derinlikli çalışmaları için.

2021: Prof. Dr. Hüseyin Vural (Eğitim) Mesleki ve teknik eğitim alanındaki katkı ve eğitim politikalarına etkisi nedeniyle.

2022: Ord. Prof. İvet Bahar (Sağlık) Biyoinformatik ve hesaplamalı biyoloji alanındaki uluslararası başarıları için.

2023: Genco Erkal ve Dostlar Tiyatrosu (Kültür) Tiyatro yoluyla toplumsal meseleleri sahneye taşıyan üretimi ve uzun soluklu sanat hayatı nedeniyle.

2024: Kadın Hekimler Eğitime Destek Vakfı (Eğitim) Kadınların eğitimine ve sağlık alanındaki insan kaynağının gelişimine katkıları nedeniyle.

2025: Doç. Dr. Kıvanç Birsoy (Sağlık) Hücrel metabolizma ve kanser biyolojisi üzerine yaptığı uluslararası düzeydeki araştırmaları nedeniyle.

2026: Canan Tolon (Kültür) Günümüzün toplumsal gerçeklerine özgün bir dille işaret eden eserleri nedeniyle.

Genco Erkal, 2023

Prof. Dr. Türkan Saylan, 2009

AÇEV, 2003

Prof. Dr. Mehmet Özdoğan, 2008

Evrensel bilime verilen madalya

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası, kurumun araştırma üniversitesi olarak gücünü yansıtıyor

MELİS ÇALAPKULU
melis@gazeteoksjen.com

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası, 2016'dan bu yana veriliyor. Amacı, Türkiye'nin yetiştirdiği ve evrensel bilgi birikimine katkı sunan, henüz 50 yaşını doldurmuş başarılı bilim insanlarını onurlandırmak. Bir yıl fen, mühendislik ve tıp bilimleri alanlarında; sonraki yıl ise sosyal bilimler, ekonomi, işletme ve hukuk alanlarında dağıtılıyor.

Bu madalya, yalnızca akademik başarıyı değil; bilim insanının kendi alanında öncü ve dönüştürücü etkisini de değerlendiriyor. En önemli özelliklerinden biri, Türkiye'de ve yurt dışında çalışan Türk bilim insanlarını görünür kılmaya. Ülkemizin en parlak beyinlerinden birine "Seni görüyoruz" demenin, yıllardır dünyanın farklı köşelerinde sabırla çalışan bir bilim insanımıza "Burası da senin evin" duygusu yaşatmanın yollarından biri.

Türkiye'nin yetiştirdiği çok sayıda olağanüstü bilim insanı var.

”

Bazen dünyanın en büyük kurumlarından gelen takdir bile, insanın kendi ülkesinden gelen bir 'aferin' kadar güçlü olmuyor

PROF. DR. UFUK AKÇİĞİT

Kimi ABD Boston'da bir laboratuvar, kimi Chicago'da bir amfide, kimi Birleşik Krallık Cambridge'de bir araştırma merkezinde çalışıyor. Birçoğunun adı, yalnızca kendi alanındaki uzmanlar tarafından biliniyor. Oysa yaptıkları işler, geleceğimizi değiştiriyor. Belki de bu yüzden madalyanın en kıymetli tarafı, bilim insanlarını yeniden memleketle buluşturması.

BİLİMİN GÖRÜNMEYEN KAHRAMANLARI

Koç Üniversitesi Rektörü Metin Sitti'nin sözleri bu duyguyu çok iyi anlatıyor: "Türkiye'de yetişmiş, hem Türkiye içinde hem de Türkiye dışında çok başarılı bilim insanlarımız, akademisyenlerimiz ve araştırmacılarımız var. Ama ne kadarını gerçekten tanıyoruz?"

Filiz Garip, 2019

Sosyoloji profesörü olan Garip nüfus bilimi ve göç alanındaki çalışmalarıyla ödüle hak kazandı.

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası işte bu kahramanları daha yakından tanımayı sağlıyor. Üstelik bunu, kariyerlerinin sonunda değil, en üretken dönemlerinde yapıyor. Çünkü madalya yalnızca 50 yaşını aşmamış bilim insanlarına veriliyor. Bilim, hızlı sonuç veren bir alan değil. Bir bilim insanının tek bir konu üzerindeki çalışması, bazen onlarca yıl sürebiliyor. Büyük keşiflerin arkasında büyük sabır, tekrar tekrar başarısız olmayı göze almak ve vazgeçmemek var. Koç Üniversitesi de bu madalyayla, kariyerlerinin başında ya da ortasında olan bilim insanlarına "Yolun uzun ama yalnız değilsin" demiş oluyor. Belki de bu yüzden madalya, ülkemizdeki gençler için de bir umut kaynağına dönüşüyor. Örneğin henüz üniversite sıralarında oturan bir genç, hesaplamalı görüntüleme, mikroskopi ve foto-nik alanındaki çalışmalarıyla madalyayı 37 yaşında alan Aydoğan Özcan'ın hikayesine bakıp "Ben de yapabilirim" diyebiliyor.

Mete Atatüre, 2024

Ufuk Akçığit, 2025

MADALYANIN 2025'TEKİ SAHİBİ UFUK AKÇİĞİT

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası'nın 2025'te sahibi, Prof. Dr. Ufuk Akçığit olmuştur. Akçığit, bugün Chicago Üniversitesi'nde ekonomi profesörü. Dünyanın en saygın ekonomistlerinden biri olarak kabul ediliyor. İnovasyon, girişimcilik, ekonomik büyüme, gelir dağılımı ve sosyal hareketlilik üzerine yaptığı çalışmalar yalnızca akademi dünyasında değil, IMF, Dünya Bankası ve OECD gibi kurumlarda da dikkatle takip ediliyor. Bu hikâyeyi özel kılan başka bir ayrıntı ise Ufuk Akçığit'in aynı zamanda bir Koç Üniversitesi mezunu olması. Bu nedenle, 10. yılın madalyasının bir mezuna verilmesi, törende bulunan herkes için başka türlü bir anlam taşıyordu.

Prof. Dr. Mete Atatüre, kuantum teknolojileri ve ağlan alanındaki çığır açıcı araştırmalarıyla 2024 yılında Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası'na layık görüldü. Ödülünü 2018'de aynı ödüle layık görülen Prof. Dr. Metin Sitti'nin (solda) ve Rahmi M. Koç'un elinden aldı.

NEDEN RAHMI M. KOÇ'UN ADI VERİLDİ?

Rahmi M. Koç, Koç Üniversitesi'nin kuruluşundan bu yana en güçlü destekçilerinden biri. 20 yılı aşkın süre boyunca üniversitenin Mütevelli Heyeti Başkanlığı'nı yaptı. Şimdi ise Onursal Başkan. Üniversitede herkes onu tanıyor. Mezuniyet törenlerinde öğrencilerin kendisiyle fotoğraf çektirebilmek için sıraya girdiğini görürler, Rahmi M. Koç'un okul için ne ifade ettiğini çok iyi bilir. Çünkü öğrenciler, veliler, akademisyenler onu yalnızca bir iş insanı olarak değil, eğitime ve bilime gerçekten inanan biri olarak tanıyor. Rahmi M. Koç'un şu sözleri, onun eğitime ve bilime bakış açısını da gösteriyor:

"Birçok yatırım yapıyoruz, birçok netice alıyoruz ama üniversitenin mezuniyetinde o havaya kep atmak yok mu... Onun getirdiği zevk, onun getirdiği tatmin başka türlü. Kaliteli insan yetiştirmek bu memleket vereceğiniz en büyük katkılardan biridir."

İşte üniversite tam da bu nedenle bu madalyaya onun adını vermiş. Rahmi M. Koç'un eğitime, gençlere ve bilime duyduğu inanç, madalyanın ruhuyla bire bir örtüşüyor.

10'uncu yılına giren ödül, uluslararası çalışmalar yapan bazı bilim insanlarımız için Nobel'in habercisi oldu

Metin Sitti'nin ifadesiyle, "Bu başarı, Vehbi Koç'un 'Bilim yoluyla ülkeye hizmet' vizyonunun en somut ve en parlak örneği" idi. Koç Üniversitesi'nde lisans eğitimini tamamlayan bir öğrencinin, yıllar sonra dünyanın en etkili ekonomistlerinden biri olarak aynı üniversitede ödül alması, yalnızca kişisel bir başarı hikayesi değil. Aynı zamanda bir kurumun yıllar boyunca inşa ettiği kültürün, merakın, özgür düşüncenin ve bilime duyduğu inancın sonucu...

Törende konuşurken Ufuk Akçığit'in sesi zaman zaman titriyordu. "Bu ödülün benim için ne kadar özel olduğunu kelimelerle ifade edemem" dedi. "Çünkü bazen dünyanın en büyük kurumlarından gelen takdir bile, insanın kendi ülkesinden gelen bir 'aferin' kadar güçlü olmuyor." Akçığit bunu şöyle ifade ediyordu: "Çok sevdiğim, bugün olduğum bilim insanına dönüşmemin en önemli bileşenlerinden biri olan ve mezunu olmaktan her zaman gurur duyduğum Koç Üniversitesi'nden bu ödülü almak inanılmaz bir mutluluk."

ÖNEMLİ ÖDÜLLER İÇİN KAPI ARIYOR

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası'nı alanların büyük bölümü, sonrasında dünya çapında önemli ödüller almaya devam ediyor. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri Daron Acemoğlu. 2017'de madalyaya layık görülen Acemoğlu, yıllar sonra Nobel Ekonomi Ödülü'nü kazandı. İlginçtir, 2024'te madalyayı alan Mete Atatüre'ye ödül verildiği günün bir gün önce-sinde Daron Acemoğlu'nun Nobel Ödül Töreni gerçekleşmişti. Sanki madalyanın etrafında görünmez bir kader çizgisi varmış gibi...

Bir başka örnek ise Metin Sitti. 2018'de madalyayı alan Sitti, bugün Koç Üniversitesi'nin rektörü. Bir zamanlar ödül alan bir bilim insanının yıllar sonra üniversiteyi yönetiyor olması, bu madalyanın yalnızca bir takdir değil, aynı zamanda güçlü bir bağ kurduğunu da gösteriyor.

Aslında madalya, dünyanın farklı yerlerinde yaşayan bilim insanları için bir "eve dönüş yolu"

”

Türkiye'de yetişmiş, hem Türkiye içinde hem de Türkiye dışında çok başarılı bilim insanlarımız, akademisyenlerimiz ve araştırmacılarımız var. Ama ne kadarını gerçekten tanıyoruz?

PROF. DR. METİN SİTTİ

açıyor sanki. Kimi zaman bir konuşma için, kimi zaman ders vermek için, kimi zaman da daha kalıcı ilişkiler kurmak için... Bilim insanları, Koç Üniversitesi'yle ve Türkiye'yle yeniden yakınlaşmaya başlıyor. Laboratuvarlar, projeler, ortak çalışmalar kuruluyor. Bir anlamda madalya, yalnızca geçmişte yapılanları ödüllendiriyor; gelecekte kurulacak bağların da kapısını aralıyor.

İNCE ELEYİP SIK DOKUYAN SEÇİM SÜRECİ

Koç Üniversitesi Rahmi M. Koç Bilim Madalyası'nın her yıl en doğru kişiye verilmesi için çok titiz bir süreç yürütülüyor.

Her yıl, o yılın alanına göre dünyanın farklı yerlerinden, farklı üniversitelerden ve araştırma kurumlarından bilim insanlarıyla bir seçici kurul oluşturuluyor.

Kurul üyeleri, yalnızca yayımladıkları makalelere göre değerlendirilmeyen adayları. Bilime yaptıkları gerçek katkıya, alanlarını nasıl değiştirdiklerine, geleceği nasıl etkileyebileceklerine bakıyor. Ve sonra uzun tartışmalar sonunda bir isim üzerinde uzlaşıyor.

İşin güzel yanı şu: Daha önce madalyayı alan isimler yıllar sonra bu kurulun parçası oluyor. Örneğin Daron Acemoğlu, ödülü aldıktan sonra seçici kurulda da yer almış. 2026'da verilecek ödülün sahibi yaz aylarında belli olacak. Ödül töreni ise 25 Kasım'da yapılacak.

TÖRENİN EN DUYGUSAL ANI

Ödül törenlerinde, madalyayı alacak bilim insanlarının aileleri de bulunuyor. Çünkü o sahnede yalnızca bir kişi ödüllendirilmiyor. Ona yıllarca destek olan bir anne, sabaha kadar çalışan eşini sessizce bekleyen bir eş, çocukluğundan beri "Sen yaparsın" diyen bir baba da orada oluyor.

Bazen en duygusal an, bilim insanının değil, salondaki ailesinin gözlerinin dolduğu an. 10 yıldır her madalyayla birlikte aynı cümle yeniden söyleniyor

aslında: Bilim, bu ülkenin geleceği. Ve o geleceği kuran insanları görmek, tanımak, onlara teşekkür etmek gerekiyor. Çünkü bazen bir madalya, bir bilim insanına verilen bir ödülün çok daha fazlası olabiliyor. Bazen bir ülkenin kendi çocuklarına söylediği şu cümleye dönüşüyor: "İyi ki varsın. İyi ki vazgeçmedin." •

Daron Acemoğlu, 2017

Makroekonomik büyüme, kalkınma ve politik ekonomi alanındaki çığır açan çalışmaları nedeniyle ödüllendirilen Acemoğlu'na madalyası bizzat Rahmi M. Koç tarafından takdir edildi.

Bilge Yıldız, 2022

Ayşe Zarakol, 2023

Ali Hortaçsu, 2021

Hatice Altuğ, 2020

Aydoğan Özcan, 2016

Koç Üniversitesi Hastanesi dünyanın en iyileri arasına girdi

Vehbi Koç Vakfı'nın kurulduğu ilk günden beri öncelik verdiği sağlık yatırımları, bugün uluslararası standartlardaki kuruluşları ile binlerce hastaya tedavi sunan büyük bir sağlık ekosistemi haline geldi. Bu ekosistemin en önemli yapı taşlarından biri ise, ileri tıbbi teknolojilerin akademikle birleştiği Koç Üniversitesi Hastanesi

214 bin
metrekare sağlık bilimleri yerleşkesi

357
yatan hasta odası

213

Dünyanın En İyi Hastaneleri listesinde, 2 bin 500'den fazla hastane arasında 213. sıraya yerleşti

RMK AIMES: SAĞLIK EĞİTİMİNDE ULUSLARARASI REFERANS NOKTASI

RMK AIMES (RMK İleri Düzey Girişimsel Tıp, Eğitim Ve Simülasyon Merkezi) 5 kat ve 6 bin 500 metrekarelik alanıyla, sağlık profesyonellerinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek altyapı ve teknolojiye sahip bir eğitim merkezi. Simülasyon ve ileri öğrenme yaklaşımlarını kullanarak güvenli, gerçekçi ve etik ilkelere dayanan bir öğrenme ortamı sunuyor. Eğitim süreçlerinde, özel olarak eğitilmiş standart hastalar, orta ve ileri düzey gerçeklik sunan simülasyon mankenleri ve gelişmiş simülasyon teknolojileri kullanılarak klinik ortamlar mümkün olduğunca gerçekçi biçimde canlandırılıyor. Nitekim, merkezde yer alan "İleri Girişimsel ve Cerrahi Eğitim Merkezi", ameliyathane koşullarını bire bir yansıtan, son teknolojiyle donatılmış 20 cerrahi istasyon ile tasarlandı. Burada, anatomik örnekler üzerinde yürütülen eğitimlerde katılımcıların becerilerini bilimsel ve etik çerçevede geliştirmeleri sağlanıyor. Ayrıca, Koç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Kampüsü'nde gerçekleştirilen ameliyat ve işlemlerin merkezdeki tüm sınıf ve amfilere canlı olarak aktarılmasına olanak tanıyan son teknoloji görsel-işitsel bir altyapı da mevcut.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, dünyadaki en iyi beş okulun içinde yer alan Johns Hopkins Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ile iş birliği sonucunda 1999 yılında Hemşirelik Yüksekokulu olarak kuruldu. YÖK Genel Kurulu'nun onayıyla vakıf üniversiteleri arasında bir ilki gerçekleştirilerek 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren "Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi" olarak eğitim vermeye başladı. 2016'da ise ABD'deki Hemşirelik Eğitim Akreditasyon Komisyonu tarafından akredite edilerek Türkiye'de uluslararası akreditasyona sahip ilk ve tek hemşirelik fakültesi oldu.

“Sağlık her şeyin başıdır, o varsa her şey olabilir, yoksa hiçbir şey olmaz.” Vehbi Koç'un bu sözleri, sağlığa verdiği önemiyeti ve yıllarca sağlık alanında yaptığı yatırımların sebebinin açıklamaya yetiyor. 1969'da Vehbi Koç Vakfı kurulurken eğitim ve kültürle birlikte sağlık alanında çalışmak üzere yola çıkılmıştı. Bugün, uluslararası standartlardaki hastaneleri, tıp merkezleri, dijital sağlık hizmetleri ve araştırma merkezleriyle, Vehbi Koç Vakfı'nın çatısı altındaki Koç Healthcare büyük bir sağlık ekosistemi haline gelmiş durumda. Hatta, uluslararası alanda düzenlenen dünya üzerindeki sağlık kuruluşlarının değerlendirildiği 2025 yılı ITIJ Ödülleri'nde "Yılın Sağlık Hizmet Sağlayıcısı (Hastanesi)" ödülünü Koç Healthcare aldı. Peki bu sağlık ekosistemini hangi kurumlar oluşturuyor, birlikte göz atalım.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ

Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti, 2008 yılında büyük yankı uyandıran bir karar aldı. Bu karar, üniversitede bir tıp fakültesi kurulmasıydı. 2008'de fakültenin kurulması yasal olarak onaylandı ve 2010-2011 eğitim öğretim yılında, ÖSYM aracılığıyla 20'si tam, 20'si yarım burslu statüde 40 öğrenci alınarak eğitime başlandı. 2014 yılında ise, Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin araştırma, uygulama ve eğitim hastanesi olarak Koç Üniversitesi Hastanesi kuruldu. Bugün, küresel araştırma şirketi Statista iş birliğiyle hazırlanan Newsweek'in 2026 yılı "Dünyanın En İyi Hastaneleri" listesinde, Koç Üniversitesi Hastanesi Türkiye'de 1'inci sırada, dünyada ise en iyi 250 hastane arasında yer alıyor. Öyle ki, 32 ülkeden 2 bin 500'den fazla hastanenin performansının analiz edildiği bu çalışmada, Koç

Üniversitesi Hastanesi, 213'üncü sıraya yerleşti. Değerlendirme sürecinde doktor ve hastane yöneticilerinin önerileri, tedavi kalitesi, hijyen standartları, doktor ve hemşire başına düşen hasta sayısı gibi veriler araştırıldı. Bunun yanında, hasta deneyimi anketleri ve Statista'nın Hasta Bildirimli Sonuç Ölçütleri (PROMs) Uygulama Araştırması gibi önemli kriterler de göz önüne alındı. Hastanenin İstanbul Topkapı'da, 214 bin metrekarelik sağlık bilimleri yerleşkesinde, genel, çocuk ve onkoloji hastane grupları, 357 yatan hasta odası, 55 yoğun bakım ünitesi, 49 kemoterapi ünitesi bulunuyor. Ayrıca, kampüs içerisinde hastane, tıp fakültesi, hemşirelik fakültesi, Klinik Araştırma Merkezi (CTU), RMK İleri Düzey Girişimsel Tıp, Eğitim ve Simülasyon Merkezi (RMK AIMES) ve Translasyonel Tıp Araştırma Merkezi (KUT-TAM) gibi birimler de yer alıyor.

SAĞLIKTA MÜKEMMELİYET

Hastane kurulduğu günden beri sağlıkta mükemmeliyet vizyonunu benimsemiş durumda. İleri tıbbi teknolojiler akademikle birleşiyor ve hastane onkoloji, organ nakli, kardiyovasküler tıp ve robotik cerrahi alanlarında bölgesel bir referans merkezi olarak hizmet veriyor. Ayrıca, yapay zeka destekli tanı sistemleri, robotik cerrahi platformları ve kişiselleştirilmiş tedavi modelleri de kullanılıyor. Bununla birlikte, uluslararası iş birliklerini de unutmamak gerek. Örneğin, 2024 yılında Amerikan Hastanesi ile birlikte Mayo Clinic Care Network'e katılan Türkiye'nin ilk sağlık kuruluşlarından biri Koç Üniversitesi Hastanesi oldu. Bu iş birliğiyle hasta odaklı bakım sunmak ve Mayo Clinic'in uzmanlığıyla hazırlanan Sağlık Kütüphanesi aracılığıyla sağlık okuryazarlığını geliştirmek hedefleniyor. •

TALIA BOŞNAK
taliabosnak@gazeteoksjen.com

SEMAHAT ARSEL HEMŞİRELİK EĞİTİM, UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (SANERC)

SANERC, Türkiye'de sağlık profesyonelleri için kurulan ilk ve tek uluslararası akreditasyona sahip mezuniyet sonrası eğitim ve araştırma merkezi. Ülkemizde hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlamak için mezuniyet sonrası hemşirelik eğitiminde yaratıcı eğitim modelleri geliştirmek ve en iyi uygulamaları sağlamak misyonuyla kuruldu. Dünyanın en köklü akreditasyon kurumlarından biri olan Amerikan Hemşireler Yetki Belgelendirme Merkezi (ANCC) tarafından akredite edildi. 2019'da ise, Yükseköğretim Kurulu'nca (YÖK) tarafından onaylanan bir merkeze dönüştü. Merkez, Türkiye'de hemşirelikte sürekli eğitime liderlik yapıyor.

Koç 100 Toplumsal Etik Oksijen
YIL GAZETESİ

İmtiyaz Sahibi

Haftalık Yayıncılık A.Ş. adına Nüket Mutlu

Özel İçerik ve Projeler:

Çınar Oskay

Tasarım:

Cüneyt Çomoğlu

Yayın Koordinatörü:

Burak Kuru

Koç Topluluğu Adına Katkıda Bulunanlar:

Burçun İmir, Meltem Ersoy Ağu
Nihan Üngör Erkenci, Fulya Çetinbudak

Yazı İşleri:

Elif Ergü, Talia Boşnak, Baran Can Sayın, Banu Tuna

Tarih Yazıları: İzzeddin Çalışlar

Sayfa Tasarım:

Ayçağ Bıçakçı, Derya Özkök, Eylem Sezer
Gözde Akdoğan, Özlem Kline, Rafet Tercanlı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Batuhan Akhan

Genel Müdür: Bahadır Zaimoğlu

Reklam Satış ve Pazarlama Grup Başkanı: Ceyda Sezer

Reklam Satış

Direktörleri:

Bahar Erduran, Funda Yıldız

Reklam Satış:

Ahmet Yiğın

Cemresu Koçak

Dijital Yayınlar ve Pazarlama

İletişim Direktörü:

Melis Topaloğlu Kasnaklı

Reklam Rezervasyon:

Şule Tutsak

stutsak@gazeteoksjen.com

Yönetim Yeri: Haftalık Yayıncılık AŞ Levent Mahallesi

Karanfil Sokak No: 21 Beşiktaş 34330 İstanbul

Yerel süreli yayındır.

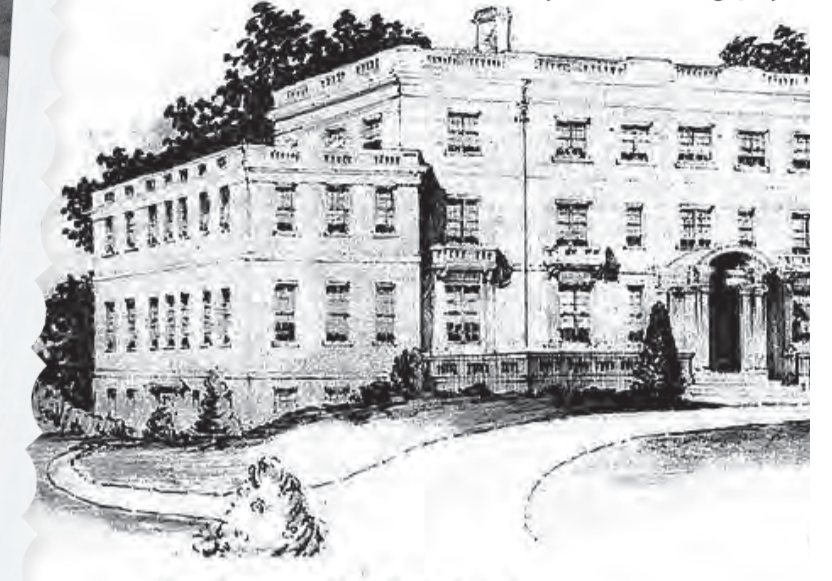
Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama
Güzeltpe Mahallesi Mareşal Fevzi
Çakmak Caddesi B Blok No 29/1/1 34060
Eyüpsultan/İstanbul

Baskı: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama
Güzeltpe Mahallesi Mareşal Fevzi
Çakmak Caddesi B Blok No 29/1/1 34060
Eyüpsultan/İstanbul

OKSİJEN-KOÇ TOPLULUĞU İŞ BİRLİĞİYLE HAZIRLANMIŞTIR

Amerikan Hastanesi,
Nişantaşı 2026.

THE PROPOSED NEW BUILDING
AMERICAN HOSPITAL OF ISTANBUL
(CONSTANTINOPLE)

Amerikan Hastanesi'nin İstanbul'daki binası için ABD Boston merkezli mimarlık şirketi Kendall-Taylor'ın 1935 yılında hazırladığı proje.

STEMBIO: BİYOTEKNOLOJİ ÜSSÜ

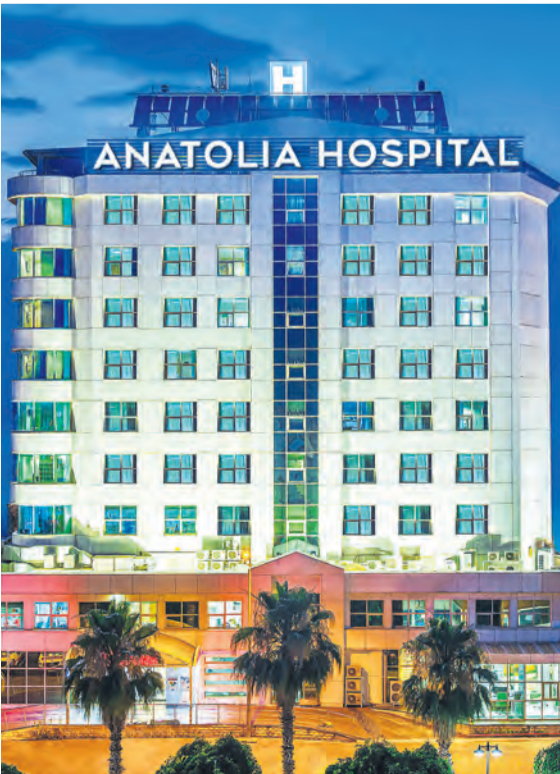
Stembio, 2020 yılının başında geleneksel doku ve hücre ürünlerini klinik tıbbın hizmetine sunma vizyonuyla faaliyetlerine başlayan, öncü bir biyoteknoloji yatırımı. Yeni nesil biyoteknoloji üssü olarak Türkiye'de ilk ve tek hibrit hücre ve doku merkezi olma özelliğine sahip. Bir başka ifadeyle, Türkiye'nin ilk uluslararası hücre tedavisi ve biyoteknoloji üssü. Merkez, üstün teknolojiyle insan kaynaklı hücreleri ve dokuları işliyor, işlenen ürünleri kullanıma hazır olarak depoluyor ve depolanan ürünleri klinik kullanıma uygun bir biçimde sunuyor.

Koç Holding, 2024 yılında Stembio'ya yatırım yaptı. Böylelikle, farklı ülkelerden bilim insanları ile Koç Healthcare hastanelerinin araştırmacı liderleri bir araya geldi ve Stembio uluslararası bir biyoteknoloji üssüne dönüştü. Kök hücre ve hücre bazlı ürün portföyü hızla genişletilerek modern tıbbın hizmetine sunuldu. Peki merkezde neler yapılıyor? Stembio, "Kordon Kanı Bankacılığı", "Hücre Tedavi Ürünleri Üretimi ve Bankacılığı" ile "Doku Bankacılığı" olmak üzere, 3 ana alanda faaliyet gösteriyor. Multidisipliner araştırma yapısı sayesinde, "rejeneratif tıp" ve "hücre tedavisi" alanlarında yenilikçi ürün geliştirme süreçleri hızlandırılıyor.

ANATOLIA HOSPITAL

Koç Holding'in sağlık yatırımları arasında, 30 yılı aşkın tecrübesiyle Akdeniz Bölgesi'nde sağlık hizmeti sunan Anatolia Hospital da yer alıyor. Antalya Körfezi boyunca konumlanan 6 hastaneyle turizm sağlığında bölgenin lider sağlık kuruluşlarından. Antalya çevresinde bulunan hastanelerle yıl boyunca bölgeyi ziyaret eden milyonlarca yerli ve yabancı misafirin sağlık ihtiyaçlarına hızlı, güvenilir ve etkili çözümler sunuyorlar. Hedefleri, bölgenin sağlık ihtiyaçlarına yanıt vermek. Bu kapsamda, acil sağlık hizmetlerinden ayakta ve yataklı tedavilere kadar uzanan uygulamalarla, tüm hastaların tanı ve tedavi süreçlerini entegre bir yapı içerisinde yürütüyorlar.

Amerikan Hastanesi 100 yılı aşan sağlık tecrübesini İzmir'e taşıyor

Vehbi Koç Vakfı çatısı altındaki Koç Healthcare, yeni projeleriyle Türkiye'nin sağlık altyapısına katkı sağlamaya devam ediyor. İzmir'de açılacak Amerikan Hastanesi 2026'nın en önemli projelerinden biri

Amerikan Hastanesi, Amiral Mark L. Bristol liderliğinde, 1920 yılında Türkiye'nin ilk kar amacı gütmeyen özel hastanesi olarak kuruldu. O dönem, İstanbul'da Çarşıkapı Caddesi'nde üç katlı ahşap bir köşkte, 45 yatağı ve üç ameliyathanesiyle hizmet vermeye başladı. Sonrasında, Nişantaşı'nda bulunan şu anki yerine taşındı. New York merkezli American Hospital of Istanbul Inc. tarafından yönetildikten sonra, 1995 yılında, kuruluşundan itibaren hastaneye destek veren Vehbi Koç Vakfı'na transfer oldu. Bugünse, 241 yatan hasta odası, 41 yoğun bakım ünitesi ve 12 ameliyathanesiyle, her sene 220 binden fazla hastaya hizmet veren bir kurum haline geldi.

EGE'NİN SAĞLIK ALTYAPISINA KATKI

Amerikan Hastanesi, 100 yılı aşan bu tecrübesiyle 2026'da İzmir'e taşıyacak. Projenin en önemli hedeflerinden biri Ege Bölgesi'nin sağlık altyapısına önemli bir katkı sağlamak. İzmir Amerikan Hastanesi, Ege'nin yaşam enerjisini, bölgenin kültürel zenginliğini ve çağdaş sağlık hizmeti anlayışını

bir araya getirecek. Yapay zeka destekli tanı sistemleri, kişiselleştirilmiş tedavi yaklaşımları ve dijital sağlık çözümleriyle İzmir'deki sağlık ihtiyaçlarına çözüm bulacak. Aynı zamanda hastane, sağlık turizminde de teknoloji odaklı dönüşüm vizyonunun taşıyıcısı olacak. Amerikan Hastanesi 2019 yılında ise Bodrum'da, Bodrum Amerikan Hastanesi olarak hizmet vermeye başlamıştı. •

VETAMERİKAN: AVRUPA'NIN EN BÜYÜKLERİNDEN

Koç Healthcare hayvan sağlığında da önemli adımlar attı. Bunlardan biri, Türkiye'de bir sağlık kuruluşu çatısı altında hizmet veren ilk tam teşekküllü hayvan hastanesi, VetAmerikan. Avrupa ve Türkiye'nin önde gelen hayvan hastanelerinden biri olan VetAmerikan, veteriner sağlık hizmetlerinde kurumsal yapı, teknoloji ve klinik deneyimi bir araya getiriyor. 7 bin 500 metrekare kapalı alanı ve 8 kata yayılan yapısıyla Avrupa'nın en büyük özel hayvan hastaneleri arasında yer alıyor. Modern teknolojiyi entegre ettiği 14 muayene odası, 2 acil müdahale odası, 2 acil tanı ünitesi, özel donanımlı kardiyoloji ve göz tanı odaları, görüntüleme, fizyoterapi, radyoterapi merkezi, 4 ameliyathane ve 4 enfeksiyon servisi ile Türkiye'de özel hayvan hastaneçiliğinde güçlü bir konuma sahip. Radyoterapi (LINAC), MR, bilgisayarlı tomografi, skopi, dijital röntgen, hayvanlar için tasarlanmış ESWL (taş kırma), EEG, EMG, ERG, endoskopi, artroskopi ve PCR gibi ileri teknoloji cihazlar da mevcut.

VetAmerikan, Türkiye'de veteriner sağlık alanında ilk kez kullanılan LINAC teknolojisiyle radyoterapi hizmeti sunuyor. Cerrahi, kemoterapi ve radyoterapiyi aynı merkezde planlayabilen VetAmerikan'da ileri görüntüleme teknikleriyle kanser ve tümör tanısı konulan hastalara yüksek hassasiyetli radyoterapi uygulanıyor. Merkezde uygulanan bu ileri teknoloji sayesinde, kanserli dokular hedeflenip sağlıklı dokulara minimum zarar verilerek tedavi yapılıyor. Amaç, kanserli dokuların büyümelerinin kontrol altına alınması ya da cerrahiye uygun hale getirilmesi.

REHABİLİTASYON MERKEZİ DE VAR

VetAmerikan'da, amputasyon geçirmiş ya da nörolojik ve ortopedik sorunlar yaşayan hayvanlar için havuzlu fizyoterapi ve su destekli yürüme bandının bulunduğu özel bir rehabilitasyon merkezi de yer alıyor. Bununla birlikte, yumuşak doku cerrahisi, evde sağlık hizmeti, doğum ve jinekoloji servisleri ile genetik tabanlı tanı ve kök hücre uygulamaları da hayvanlar için hastanenin sunduğu hizmetler arasında. Şehir dışından ya da yurt dışından gelen hastalar için aile servisi ve online muayene hizmeti sunan VetAmerikan, veterinerlik alanında sağlık turizmine yönelik yenilikçi uygulamalarıyla da öne çıkıyor.

KOÇMEDICAL

Pandemi döneminde Sağlık Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji bakanlıklarının talepleri doğrultusunda, artan yoğun bakım solunum cihazı ihtiyacına yanıt vermek üzere Mart 2021'de başlatılan çalışmalar kapsamında kısa sürede 5 bin adet ventilatör üretiminin başarıyla tamamlanması KoçMedical hikayesinin başlangıcı oldu.

Koç Topluluğu bünyesinde yer alan, sağlık teknolojileri şirketi olarak sağlık ihtiyaçlarına çözüm sunmak ve küresel bir oyuncu

olarak sektörde fark yaratmak için çalışıyor. Şirket, iki ana ürün grubu olan tek kullanımlık tıbbi sarf malzemeleri ve tıbbi cihazlarla çalışmalarını sürdürüyor.

KoçMedical, konvansiyonel ürünler grubunda medikal cihazlar ve medikal sarf malzemelerinin tasarım ve üretimine odaklanıyor. Öncü sağlık teknolojileriyle insan-

ların yaşam kalitesini ve refahını artırmayı hedefliyor.

KoçMedical, İstanbul Esenyurt'ta bulunan 700'ün üzerinde çalışanı ile 25 bin metrekare alanda 2 bin den fazla ürün çeşidinin üretimini gerçekleştirdi. Globalde 150'den fazla bayi ve 100'den fazla ülkeye ulaşan bu geniş satış ağı sayesinde sağlık teknolojileri sektöründeki pozisyonunu pekiştirdi. Şirket ayrıca, beyin ve sinir cerrahisi gibi yeni klinik alanlarda ve teşhis, tedavide kullanılacak tıbbi cihazlarda ürün portföyünü genişleterek büyümeye hedeflerini destekliyor. •

Uluslararası sanat haritasında Koç izi

New York'tan Washington'a, Londra'dan Berlin'e uzanan projeleriyle Koç Holding, Türkiye'nin kültürel mirasından örnekleri dünya sahnesine taşıdı ve uluslararası sanat haritasında güçlü bir etki yarattı

1 Kasım 2011'de düzenlenen ve Koç Ailesi üyelerinin katıldığı açılısta kurdeleyi Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç kesmişti.

2011

Kültürel mirasın tanıtımına 75 yıllık imza

New York'taki Metropolitan Museum of Art bünyesinde yer alan İslam Sanatı Bölümü'nde, Osmanlı sanatına ayrılan iki özel galeri dikkat çekiyor. Vehbi Koç Vakfı'nın desteğiyle hayata geçirilen ve Koç Ailesi'nin adını taşıyan galeriler, Osmanlı mirasını uluslararası izleyiciyle buluşturmaya devam ediyor. 2009 yılında Vehbi Koç Vakfı'nın desteğiyle oluşturulan ve Koç Ailesi'nin adını taşıyan iki galeri, vakfın kuruluşunun 40'ncı yılı kapsamında sağlanan 10 milyon dolarlık katkıyla genişletildi ve yeniden tasarlandı. Bu alanlar oldukça kapsamlı Osmanlı koleksiyonlarından birine ev sahipliği yapıyor.

2011'DEN BERİ AYNI YERDE

"Halılar, Dokumalar ve Büyük Osmanlı Dünyası" ile "Osmanlı Saray Sanatları (14.-20. yüzyıllar)" başlıklı galeriler, 1 Kasım 2011'de düzenlenen ve Koç Ailesi üyeleri-

nin de katıldığı bir törenle ziyarete açılmıştı.

Galeriler, bugün de Osmanlı toplumunun çok katmanlı yapısını ve zengin sanat üretimini yansıtan eserleri bir araya getiriyor.

Halılardan saray objelerine uzanan geniş bir seçki, ziyaretçilere hem estetik hem de tarihsel bir

perspektif sunuyor.

75 YIL BURADA KALACAK

Metropolitan Müzesi'nde kalıcı bir yer edinen bu iki galeri, 75 yıl boyunca Koç Ailesi'nin adını taşıyarak, Osmanlı sanatının küresel ölçekte tanıtımına katkı sağlamayı sürdürecektir.

Kur'an yazmalarının bin yıllık yolculuğu Koç Holding sponsorluğunda ABD'deydi

ABD'de Kur'an yazmalarına odaklanan ilk büyük sergi olma özelliğini taşıyan "Kur'an Sanatı: Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nden Hazine", 22 Ekim 2016'da Arthur M. Sackler Gallery'de açılmış ve 20 Şubat 2017'ye kadar sanatseverlerle buluşmuştu.

Sergi, özellikle ana sponsorluğunu üstlenen Koç Holding'in katkısıyla uluslararası ölçekte dikkat çeken kültürel projelerden biri olarak öne çıkmıştı.

Türk ve İslam Eserleri Müzesi ile iş birliği içinde gerçekleştirilen sergide, Arap dünyası, Türkiye, İran ve Afganistan'dan seçilen 60'tan fazla nadir Kur'an yazması bir araya getirilmişti.

BİN YILLIK DÖNEMİ KAPSAYAN KOLEKSİYON

Bu eserlerin büyük bölümü Türkiye dışına ilk kez çıkarak izleyiciyle buluşmuş, sergi bu yönüyle de ayrı bir önem kazanmıştı. Yaklaşık bin yıllık bir zaman dilimini kapsayan koleksiyon, 8. yüzyıl Şam'ından 17. yüzyıl İstanbul'una uzanan örneklerle hat ve tezhip sanatının en seçkin örneklerini gözler önüne sermişti. Sergi, İslam dünyasında kitap sanatlarının gelişimini izleyicilere kapsamlı bir çerçevede sunmuştu.

Koç Holding'in ana sponsorluğunda hayata geçirilen sergi, Türkiye'nin kültürel mirasının uluslararası alanda tanıtılmasına katkı sağlayan en önemli projelerden biri olarak hafızalarda yerini almıştı.

2016

Serginin açılışını 22 Ekim 2016'da Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ali Y. Koç yapmıştı.

Atatürk'ün balmumu heykeli yenilendi

Londra'da Madame Tussauds'daki balmumu Atatürk heykelinin gerçeğine benzemediğine yönelik tepkiler dönemin Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç'u harekete geçirdi. 2004 yılında başlayan görüşmeler sonuç verdi ve Atatürk'ün aslına uygun balmumu heykeli 10 Kasım 2005'te ziyarete açıldı

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün Madame Tussauds Müzesi'nde sergilenen balmumu heykeli, aslına daha uygun bir biçimde yeniden yapılarak 10 Kasım 2005'te düzenlenen törenle ziyarete açıldı. Yıllardır müzede yer alan heykelin gerçeğe tam olarak benzemediğine yönelik eleştiriler ve kamuoyundaki hassasiyet, dönemin Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç'u harekete geçirmiş, 2004 yılının ekim ayında başlatılan görüşmeler sonucunda müze yönetimi, heykelin aslına uygun yeni bir versiyonla değiştirilmesi konusunda ikna edilmişti.

ÜLKEMİZE BORCUMUZU YERİNE GETİRİYORUZ

Yaklaşık bir yıl süren çalışma sürecinde, Anıtkabir Komutanlığı'nın sağladığı kapsamlı destekle Atatürk'ün görsel ve tarihsel özelliklerini en doğru şekilde yansıtmak materyaller üretim ekibiyle paylaşıldı. Heykelin,

Atatürk'ün karizmasını, duruşunu ve fiziksel özelliklerini gerçeğe en yakın biçimde yansıtmaya hedeflendi.

Yeni balmumu heykelin açılışı, 2005 yılında, Atatürk'ün ölüm yıldönümü olan 10 Kasım'da gerçekleştirildi. Törende konuşan Mustafa V. Koç, açılışın bu anlamlı tarihte yapılmasının kendileri için büyük bir gurur olduğunu belirterek, Atatürk'ün fikirleri ve ideallerinin hâlâ yol gösterici olduğunu vurgulaması, bugün bile hafızalarda yerini koruyan konuşmasına şöyle devam etmişti: "Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün aslına uygun balmumu heykelinin açılışını, Atatürk'ün ölüm yıldönümü olan 10 Kasım tarihinde yapmak bizim için çok anlamlı. Zira, fiziken aramızda olmasa da, 20. yüzyılın liderleri arasında, peşinden kitleleri sürükleyebilecek karizmaya ve öngörüye sahip, idealleri halen yaşayan ve fikirleri ile 'ölümsüz' başka bir lider yok. Bugün burada, heyecan ile toplanmış olan bizler de bu ölümsüzlüğün en somut örneğiyiz. Ulu Önder Atatürk'ün bizlere verdiği 'Türkiye'yi çağdaş uygarlığın ilersine taşıma' hedefi doğrultusunda 82 yıldır aralıksız olarak kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz. Avrupa'nın bir parçası

olmak üzere büyük hamleler yaptığımız bugünlerde, ülkemizi ve tarihimizi uluslararası platformda doğru tanıtmak için hepimize büyük görevler düşüyor. Topluluk olarak biz de üzerimize düşenleri yapmayı bir borç biliyoruz. Koç Topluluğu olarak ülke içindeki sosyal sorumluluk projelerimizin yanı sıra, Türkiye'yi uluslararası platformda tanıtmayı amaçlayan projelerimizi de sürdüreceğiz."

Koç Holding'in sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesinde hayata geçirilen proje, Türkiye'nin tarihsel mirasının uluslararası platformlarda doğru ve etkili biçimde temsil edilmesine yönelik önemli adımlardan biri olarak değerlendirildi.

BİR ÖRNEĞİ DE ANITKABİR'DE

Madame Tussauds Müzesi'ndeki Atatürk heykelinin yenilenmesinin ardından, Türk halkından yoğun bir talep geldi; halk heykelin bir benzerinin de Anıtkabir'de sergilenmesini istiyordu. Koç Holding, bu talebi de yerinde getirdi ve Madame Tussauds'nun heykeltıraşları tarafından üretilen bir model Anıtkabir Müzesi koleksiyonuna dahil edildi.

2005

Mustafa V. Koç, Atatürk'ün balmumu heykelinin aslına uygun yapılması için dönemin Eskişehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen ile beraber çalıştı. Balmumu heykelin bir kopyası da Anıtkabir'de sergilenmek üzere müze koleksiyonuna hediye edildi.

DR. NAZLI PEKTAŞ

Sanatın kurumsal hamilikle kurduğu bağ hakkında yazarken nasıl cümleler kurmalı? Bu ilişkiyi finansal destek mekanizmasına indirgeyerek düşünmek yahut büyük şirketlerin kurumsal imaj çalışması çerçevesinden bakmak, bugünün Türkiye'sinde oldukça noksan bir bakış açısı olur. Özellikle İstanbul gibi krizlerin ve her sabah yeniden kurulan geleceğin şehri olan coğrafyamızda bu bağ; kentten entelektüel hafızasını ayakta tutma çabası olarak okunmalı. Zira bu yıl 100. kuruluş yıldönümünü kutlayan Koç Topluluğu'nun bir asra yayılan toplumsal sorumluluk bilinci, ticari başarıların ötesinde, gelecek kurgusuna işaret etti hep.

MARKA İLETİŞİMİNDEN KURUMSAL OMURGAYA

Dünya genelinde kurumsal yapıların sanata yaklaşımı çoğu zaman marka kimlikleri üzerinden şekilleniyor. Örneğin bir otomotiv şirketi Tate Modern'le veya bir saat firması Venedik Bienali'yle iş birliği yapabiliyor. Bunlar sanatı galerilerin sınırlarından çıkarıp geniş kitlelerle buluşturarak, kurumsal desteğin vitrin çalışmasından öte kültürel paydaşlığa evrilebileceğini kanıtıyor. Bu örnekler çoğaltılabilir, hem dünyada hem de Türkiye'de. Ancak burada ayırım mühim: Küresel ölçekteki örnekler genellikle tekil marka kimliğine dayanırken, Koç Topluluğu pek çok farklı sektörü bünyesinde barındıran devasa sanayi ve hizmet gücü olarak sanata hamilik ediyor. Sanayi devinin, İstanbul Bienali gibi bir uluslararası yapıyı 30 yıllık perspektifte desteklemesi, meseleyi kentten kültürel hafızasını ayakta tutan yapısal omurgaya dönüştürüyor. Dünyada benzeri az bulunan model, sanatı hak olarak konumlandırmayı, prestij meselesi olmanın çok ötesinde inatçı dirençle mümkün kılıyor.

Bahsi geçen direnç, kurumsal hamiliğin sürekliliği ve sanatın geleceğine verilen sözlerle yerel zeminde somut karşılık buluyor. 2022'de 17'nci İstanbul Bienali'nin açılışında Koç Holding Yönetim Kurulu

İSTANBUL BİENALİ

Ömer Koç, İstanbul Bienali açılış konuşması (2025).

Bir şehre söz vermek

Koç Holding'in İKSV tarafından düzenlenen İstanbul Bienali ile ilişkisi, kültür finansmanının sadece bir hayırseverlik hikayesinden öte durduğunu hatırlatıyor. İstanbul'a söz vermek kutlanmaya değer!

18'inci İstanbul Bienali mekanlarından Fransız Yetimhanesi'nin bahçesinde gezen şehrin simgelerinden bir kedi.

Başkanı Ömer Koç'un kürsüden paylaştığı; 2007'de başlayan ana sponsorluk yolculuğunun 2036 yılına dek uzatılacağı kararı, basını heyecanlandıran ve sanat profesyonellerinin hevesle alkışladığı mühim bir gelişmeydi.

30 yıllık taahhüt, aynı zamanda kuşaklar arası kurulan görünmez köprüyü tahkim ediyor. Hayal edersek; 2007'de bienal koridorlarında ilk kez dolaşan çocuk, 2036'da kentten kültür üretiminde söz sahibi bir yetişkin olacak. Uzun soluklu destek, İstanbul'da sanatla bünyeyen ve sanatı yaşam pratiği haline getiren kuşağın yetişmesine zemin sunuyor.

BİR MİRAS OLARAK SANAT

Koç Topluluğu'nun sanat dünyasındaki varlığı, İstanbul Bienali ile sınırlı kalmayan; Arter'den Meşher'e, Sadberk Hanım Müzesi'nden Vehbi Koç Vakfı bünyesindeki araştırma merkezlerine uzanan çok katmanlı bir ağ teşkil etmekte. Kurumsal hamiliğin yarattığı bu ekosistem, sanatı sergilenen nesne sınırından çıkarıp; tartışılan, korunan ve gelecek kuşaklara aktarılan miras olarak kurgularken, kentten kültür politikasına katkı sağlayan kurumsal iradeyi de görünür kılıyor. Bu irade yıllardır İstanbul'un kültür sanat haritasında önemli durakları inşa etmekte.

Sözünü ettiğim irade, İstanbul Bienali hamiliğinde ise Türkiye sanat tarihinde tüm belirsizliklere rağmen eşine az rastlanan türden istikrar alanı açarken az önce sözünü ettiğim direnci de mümkün kılıyor. Desteklerin genellikle konjonktürel rüzgarlara göre yön değiştirdiği dünyada, 2036 yılına dek mühürlenen söz, sanatı gündelik dalgalanmalardan koruyan "güvenli liman" vazifesi görüyor.

Bu ortaklığın en yatay ve tabana yayılan hamlesi ise kuşkusuz 2013'ten bu yana süregelen ücretsiz giriş politikası.

SANATA ERİŞİMİ ARTIRAN DESTEK

Asıl kıymetli olan, desteğin kentten her döneminde sanatı lüks olmaktan çıkarıp her kesim için ulaşılabilir ve ücretsiz kılabilmesi. Koç Topluluğu'nun sergilediği istikrar, güncel sanatın toplumla buluşma noktasındaki en güvenilir ve yapısal omurgayı oluşturuyor. Böylesi bir yapı, küratörlere ve kurumlara kısa vadeli baskısından uzak, risk alabilen ve entelektüel denemeler yapabilen alan sağlıyor. Bu güven zeminini, salt bütçe yönetiminin ötesinde; her türlü toplumsal ve ekonomik türbül-

lansta sistemin işler kalmasını, sanatsal üretimin kesintiye uğramamasını sağlayan kurumsal iradenin de tezahürü.

Koç Holding'in İstanbul Bienali ile ilişkisi, kültür finansmanının basit hayırseverlik hikayesinden öte durduğunu hatırlatıyor. Kurumsal hamiliğin sanata yönelmesi her coğrafyada farklı anlamlar taşır. New York'ta prestij meselesi, Basel'de piyasa ritüeli, Körfez şehirlerinde medeniyet iddiası... Jeopolitik sürtüşmelerin ortasında, kültürel hafızanın her 10 yılda bir yeniden müzakere edildiği İstanbul'da, ilişki hep daha kırılgan ve dolayısıyla daha sorumluluk yüklü.

Koç Topluluğu'nun 100'üncü yılı; sorumluluğun yeniden tarif edildiği, arşive dikkatle bakıldığı kritik bir eşik. Bienal sponsorluğu da arşiv okumasında, yazının başında söylediğim gibi, zamanı aşan sorumluluğun en somut tezahürü. Kurumsal hafıza, sponsorluk hikayesinden öte, arşiv eşliğinde ve her yeni edisyonda kentten sanat damarlarını beslemekte. Asırlık topluluk için İstanbul Bienali'nin sürebilmesine kaynak yaratmak, İstanbul'a söz vermek kutlanmaya değer! •

Her Bienal'de şehre bir kalıcı eser

Koç Holding ve İstanbul Bienali, 2017 yılından bu yana her bienalde İstanbul'a kalıcı bir eser bırakma geleneğini sürdürüyor. İstanbul Bienali'nin 30'uncu yaşını kutladığı 2017 yılında, Koç Holding'in desteğiyle dünyaca ünlü sanatçı Ugo Rondinone'nin "Buradan Nereye Gidiyoruz?" başlıklı neon heykeli, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü yolu üzerindeki Mustafa Kemal Kültür Merkezi'ne yerleştirilmişti. 2019'da ise Monster Chetwynd'in, "Gorgon'un Oyun Alanı" adlı işi, Maçka Sanat Parkı'nda çocukların içinde oyun oynayabildiği bir açık hava yerleştirilmesi olarak kente kazandırıldı. 2022'de günün farklı anlarında farklı ışıkları yansıtan ve Haliç'in karakteristik formuna odaklanan Ayşe Erkmen'in "Haliç Haliç'te" eseri yerleştirildi. 2025'te ise Khalil Rabah'ın "Kırmızı Rotavesait" eseri şehre armağan edildi. Kalıcı eserlerin yanı sıra rehberli turlar, çocuk ve gençlere yönelik öğrenme programları da Koç Holding'in desteğiyle sunuluyor.

Atamızı hiç unutmayacağız

Koç Topluluğu'nun 10 Kasım için hazırladığı filmler artık bir klasik haline geldi. Atatürk'e duyulan sevgiyi gözler önüne seren yapımlar, Cumhuriyet'e bağlılığın da simgesi. Topluluk şirketleriyle birlikte 2006'dan bu yana kesintisiz sürdürülen 10 Kasım iletişimi, Atatürk'ü anma değil, anlama ve onun değerlerini geleceğe taşıma amacı taşıyor. Filmlerde, vizyonerliği sayesinde bugün dahi ülkemizin ihtiyaç duyduğu çözümlerin

Atatürk'ün fikirlerinde ve reformlarında bulunabildiği işleniyor.

SONSUZLUK İŞARETİ ORTAK SEMBOL OLDU

Bu iletişim çalışmaları Atatürk'ü anarken fikirlerini de bir kez daha hatırlama ve değerlerini anımsatma imkanı veriyor. Bu kapsamda 2007 yılında kullanmaya başlanan sonsuzluk işareti ise topluma paylaşılan ortak bir inancın sembolü haline geldi.

10 Kasım 2024'te yayınlanan "Bırakmayız Seni, Eserin Bize Emanet" başlıklı videodan.

Türk tiyatrosunun efsane ismi ve Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri'nin fikir babası Haldun Dormen bu yıl 28'incisi düzenlenen törende anıldı.

Tiyatroya hep destek

Koç Topluluğu konu sanat olunca tüm imkanlarını seferber ediyor. Tiyatronun yayılması ve hak ettiği ilgiyi görmesi için kesintisiz destek veriliyor

Koç Topluluğu ve sanatı aynı cümle içerisinde duymaya alıştık. Bunun sebebi Topluluğun sanatın en büyük destekçilerinden biri olması ve bu tutkuyu tüm paydaşlarıyla paylaşması. Bu yolda sürdürülen çalışmalar, kısa süreli değil uzun süreli iş birlikleri oluyor.

En ilgi çekici olanlarından biri İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın (İKSV) düzenlediği İstanbul Tiyatro Festivali. Bu yıl 30'uncu kez düzenlenecek festivalin en büyük destekçisi Koç Topluluğu. Koç Holding Enerji Grubu şirketleri Aygaz, Entek,

Opet, Tüpraş 22 yıldır aralıksız şekilde festivalin sponsorları arasında yer alıyor.

60 BİN ÇOCUK TİYATROYLA BULUŞTU

Bir diğer proje ise geleceğimize olan çocukları merkezine

rında tiyatroyla buluşturarak fırsat eşitliği sağlamayı amaçlıyor. Gösterimler, Cumhuriyet değerleri, arkadaşlık, yapay zeka, sürdürülebilirlik gibi farklı temalarla uzman ekiplerin denetiminde hazırlandı. Proje kapsamında, özellikle deprem bölgesinde yer alan Adıyaman ve Kahramanmaraş'taki Umud Kentler'de bulunan okullara öncelik verildi.

EN UZUN SOLUKLU TİYATRO ÖDÜLÜ

Türkiye'nin en prestijli ve en uzun soluklu ödülü Yapı Kredi Afife Tiyatro Ödülleri, 1997 yılından beri, sahneye çıkan ilk Türk kadın sanatçı Afife Jale'nin anısını yaşatmak, Türk tiyatrosunun gelişimine katkıda bulunan tüm tiyatro emekçilerini onurlandırmak amacıyla gerçekleştiriliyor. •

Özel müzeciliğin öncüsü: Sadberk Hanım Müzesi

Türkiye'nin ilk özel müzesi olan Sadberk Hanım Müzesi, 1980'den bu yana yalnızca eser sergileyen bir mekan değil; 21 bini aşkın eserden oluşan zengin kültürel birikimiyle, eğitim ve uluslararası iş birlikleriyle yaşayan bir kültür merkezi

"Eşim Sadberk Koç'un ruhunun huzur duyduğunu düşünüyorum. Sadberk Hanım'ın adı ile yaşayacak bu müze ileride daha da zenginleşecektir ve benimle karnım ortak duygularımızı geleceğe aksettirecektir." (Vehbi Koç, Hatıralarım Görüşlerim Öğütlerim)

Sadberk Hanım Müzesi, 14 Ekim 1980'de kapılarını açtıktan bu yana yalnızca eserlerin değil, zamanın da izini süren bir kültürel hafıza mekanı. Vehbi Koç Vakfı tarafından kurulan müze, Sadberk Koç'un kişisel koleksiyonundan doğan ilk çekirdeğini bugün 21 bini aşkın eserden oluşan zengin bir kültürel birikime dönüştürdü. Sarıyer Büyükdere'deki Azaryan Yalısı'nda başlayan yolculuk, koleksiyonun büyümesi ve yanındaki yapının restore edilip "Sevgi Gönül Binası" adıyla hikayeye dahil olmasıyla gitgide genişliyor.

ELİF NAZLI DURAN
elifnazliduran@gmail.com

Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu'nun 1983'te devralınmasıyla, müze artık MÖ 6. bin yıldan 20'nci yüzyılın başına uzanan Anadolu uygarlıklarının tarihini kesintisiz biçimde temsil edebilecek bir koleksiyona sahip oluyor ve kültür hizmeti vermeyi sürdürüyor.

AKADEMİK YAKLAŞIMIYLA ÖNE ÇIKIYOR

Sadberk Hanım Müzesi'ni benzer kurumlardan ayıran en önemli özelliklerden biri, sergilemenin ötesine geçen akademik yaklaşımı. Müze, kalıcı ve süreli sergilerin yanı sıra bilimsel yayınlar, eğitim

programları, atölye ve uluslararası iş birlikleriyle koleksiyonun farklı açılardan yorumlanmasını sağlıyor. Son yıllarda düzenlenen seminer dizileri ve kültür kurumlarıyla ortaklaşa gerçekleştirilen etkinlikler, buranın sadece sergi alanı değil, aynı zamanda düşünce ve üretim platformu olduğunu gösteriyor.

Bu yaklaşımın en güncel örneklerinden biri olan Uluslararası Sadberk Hanım Müzesi Sempozyumu'nun ilki 2024'te "Tekstil Konservasyonu" temasıyla gerçekleştirildi. Sempozyum, dünyanın farklı kurumlarından uzmanlara, sergileme ve yeni yöntemler

üzerine bilgi paylaşımına imkan tanıdı.

Bugün Sadberk Hanım Müzesi, özel müzeciliğin öncüsü olmakla kalmıyor; uluslararası akademik çevrelerde de saygın bir referans noktası olarak kabul ediliyor. Koleksiyonlarını kronolojik bütünlük içinde sunup, geçmişle bugünü buluşturan bir anlatı kuruyor. Bu yönüyle, kültürel mirası korumanın yanı sıra onun üzerine düşünmenin ve tartışmanın da alanını açıyor. •

TERSANE İSTANBUL'DA YENİ DÖNEM

Geçmiş 15'inci yüzyıla uzanan Tersane İstanbul'da planlanan yeni müze kompleksi, Sadberk Hanım Müzesi'nin sergileme ve araştırma kapasitesini genişletmeyi hedefliyor. Yeniden tasarlanarak hayat bulan tarihi tersanede yer alacak müze, seçkin koleksiyonunu ilham verici bir ortamda sergilemeye devam edecek.

Vehbi Koç'un eşi olan Sadberk Hanım'ın Türk-Osmanlı işi kumaş, işleme ve giysilere olan merakı, zamanla bir koleksiyoncu ilgisine dönüştü.

Müzenin İstanbul Büyükdere'deki kuruluş yeri.

Arter'den ilk özel koleksiyon sergisi: Ömer Koç Koleksiyonu'ndan seçilen eserlerle oluşturulan Farz Et Ki Sen Yoksun.

Çağdaş sanat için bir alan: Arter

Arter, sanatın farklı disiplinlerini bir araya getiren programı, çağdaş sanat etrafındaki tartışmaları canlı tutan yayınlarıyla, erişilebilir, canlı ve sürdürülebilir kültür ve yaşam platformu olma hedefini sürdürüyor

Bir Vehbi Koç Vakfı kuruluşu olarak 2010 yılında açılan Arter, İstiklal Caddesi'ndeki binasında 2010-2018 arasında 35 sergiyi izleyiciyle buluşturdu. 2019 Eylül'ünde Dolapdere'ye taşınan kurum, Grimshaw Architects imzalı yeni binasıyla birlikte sergilerin yanı sıra performans ve

etkinliklere daha geniş bir alan açmış oldu.

KOLEKSİYON VE PROGRAMLAR

Toplam 18 bin metrekarelik bu yapıda sergi salonları kadar performans mekanları, öğrenme ve etkinlik alanları, kütüphane, kitabevi ve bir bistro da yer alıyor. Arter, çağdaş sanatı

farklı biçimleriyle izleyiciyle buluşturmayı sürdürüyor.

Arter'in 2007'den bu yana şekillenen koleksiyonu, yeni fikir ve eğilimlere açık bir çizgide ilerlemeye devam ediyor. 2026 itibarıyla yaklaşık 424 sanatçının bin 500'ü aşkın yapıtını bir araya getiren koleksiyon, farklı coğrafyalardan üretimlere yer açıyor.

Kurumun etkinlik programı sahne sanatlarından müziğe, film den performansla uzanan geniş bir çerçeveye sahip. Öğrenme Programı ise izleyiciyi yalnızca izleyen değil, sürecin bir parçası olmaya davet ediyor. Arter, tüm bu üretimlerin yanında, çağdaş sanat etrafındaki tartışmaları canlı tutan yayınlarıyla da bu alanı beslemeye devam ediyor. •

Sergi mekanı: Meşher

Vehbi Koç Vakfı'nın kültür-sanat alanındaki duraklarından biri olan Meşher, Eylül 2019'da kapılarını açtığından bu yana farklı disiplinlerden beslenen sergileriyle dikkat çekiyor

İstiklal Caddesi'nin merkezindeki Meşher'in adı Osmanlı Türkçesinden geliyor. "Sergi mekanı" anlamına gelen bu isim, mekanın yaklaşımını da özetler nitelikte: Sergilerini araştırmalar, kapsamlı yayınlar, etkinlikler ve konferanslarla destekleyen bir buluşma noktası burası. İstiklal Caddesi üzerindeki vitrini aracılığıyla sanatı sokağa ve halka açan şeffaf yaklaşımı, kurumun ev sahipliği yaptığı sergilerin ve sanatçıların görünürlüğünü artırıyor.

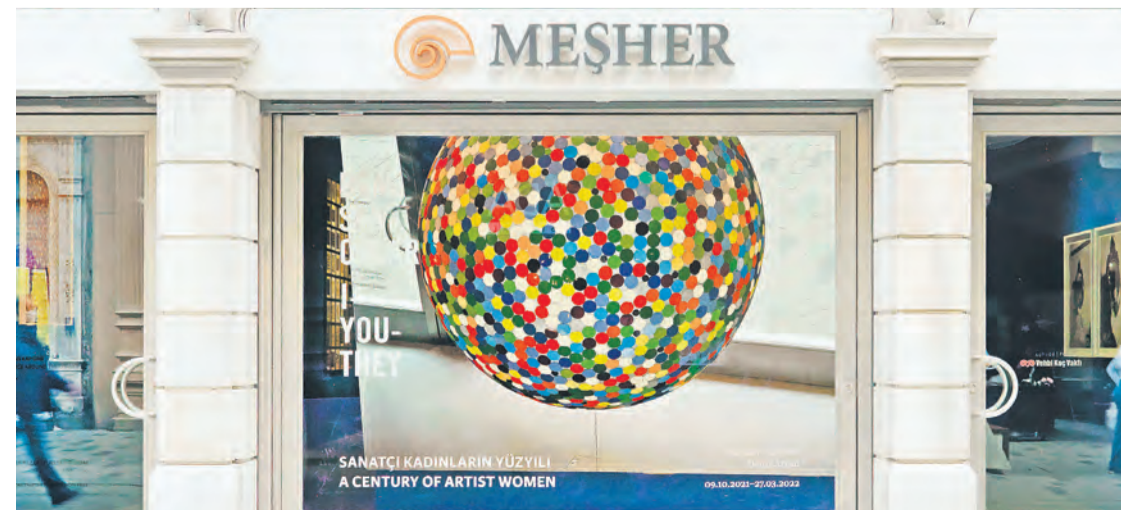
Sergiler eşlik eden yayınları, önemli bir bölümü ilk

kez gün yüzüne çıkan nadir koleksiyon malzemelerini ve eserleri geniş kitlelerle buluşturarak sanata kalıcı kayıtlar kazandırıyor. Meşher, antik çağlardan günümüze ve yerelden küresele uzanan geniş bir zaman diliminde kurduğu tematik diyaloglarla kültürel mirası evrensel bir sanat diliyle yeniden yorumlamayı sürdürüyor.

MEKANI DA ÇOK KATMANLI

Meşher'in ev sahipliği yaptığı yapı da en az programı kadar katmanlı bir geçmişe sahip. 20.

yüzyılın başına uzanan bu bina, 1905 tarihli Charles E. Goad haritalarında "Friedmann Apartmanı" olarak anılırken, 1932'de Jacques Pervititch haritalarında "Meymaret Han" adıyla yer alıyor. Bu adın, yapının mimarı olduğu düşünülen Petraki Meymaridis Efendi'ye işaret ettiği kabul ediliyor. Cumhuriyet döneminde "Meymenet Han" olarak anılmaya başlanan bina, 2007-2009 yılları arasında geçirdiği restorasyonun ardından 2018 sonuna kadar Arter'e ev sahipliği yapmıştı. •

Oyuncak tren ile başladı, dört müze bir kütüphaneye ulaştı

Bir koleksiyonerlik merakıyla temelleri atılan Rahmi M. Koç Müzesi, bugün üç şehirde varlık gösteren gerçek bir kültür mirası

Rahmi M. Koç Müzesi'nde dolaşmak, sanayi tarihinde zaman yolculuğu yapmak demek. Eski otomobiller, makineler, deniz araçları sadece birer obje olarak değil, insanın makineyle ve üretimle kurduğu ilişkinin birer tanığı olarak çıkıyor karşınıza. Bu hikaye, aslında oldukça kişisel bir yerden başlıyor; Rahmi M. Koç'un çocukluk yıllarında, babasının Almanya'dan getirdiği elektrikli trenden... Bu küçük oyuncak, zamanla endüstriyel objelere duyulan derin bir ilginin çıkış noktası. 1950'lerde Koç Topluluğu'nun sanayi alanında yaptığı atılımlar bu kişisel merakı başka bir yere taşıyor. Dünyanın büyük şirketlerinin kendi tarihlerini müzeler aracılığıyla koruduğunu görmek, özellikle Henry Ford Müzesi'ni gezmek, Rahmi M. Koç'un zihninde bir sorunun filizlenmesini sağlıyor: "Neden biz de yapmayalım?" Yurt dışı gezilerinde görülen müzeler, satın alınan objeler, kurulan hayali besliyor. Yıllar geçtikçe büyüyen koleksiyon, bir noktada evlere, ofislere ve depolara sığmaz oluyor. Ve karar veriliyor: Bu koleksiyon tek bir çatı altında toplanmalı. Aranan mekan, Haliç'te bulunuyor: Temelleri 12'nci yüzyıla dayanan, 1730'lar-

da donanmaya çıpa ve döküm parçaları yapımında kullanılan, daha sonra depo olarak kullanılan ve bir yangın sonrası terk edilen "Lengerhane". Tuğla rengiyle aslında bir kilise ya da camii andıran yapı, 1990'ların başında yeniden ele alınıyor, restore ediliyor, 1994'te kapılarını açıyor.

ÜÇ ŞEHİR, TEK HİKAYE

Zamanla hikaye genişliyor; yakındaki Hasköy Tersanesi de müzenin parçası haline geliyor, 19. yüzyıldan kalma yapı, yeni bir sergi alanına dönüşüyor ve Rahmi M. Koç Müzesi, gerçek boyutlu nesnelere gerçekten yaşanan bir deneyim alanı haline geliyor.

ANKARA: TARİHİN İÇİNDE SANAYİ

İstanbul'da Haliç kıyısında başlayan hikaye, başkent Ankara'ya oradan da Ayvalık'a uzanıyor. Müzelerin ortak noktası, biriktirilenlerin yalnızca nesne

değil, zaman, hafıza ve geçmiş olması.

Rahmi M. Koç Müzesi, Ankara Kalesi'nin hemen karşısında konumlanıyor. 2005'te ziyarete açılan müze üç ana binadan oluşuyor: Çengelhan, Safranhan ve RMKM Çocuk.

CUNDA: KİLİSE MÜZE OLUYOR

Ege'nin en güzel bölgelerinden Ayvalık- Cunda'da sessizliğe terk edilmiş Taksiyarhis Kilisesi, yeniden açılıyor. İstanbul ve Ankara müzelerinden izler taşısa da, içindeki tenek oyuncaklar, buharlı modeller, zaman ölçüm aletleri ve bebek arabaları bulunduğu bölgenin ruhunu hissettiriyor.

MANZARASIYLA ÜNLÜ KİTAPLIK

Aynı adada, bir manastır şapeli içinde yer alan manzarasıyla ünlü kitaplık ise 17'nci ve 18'inci yüzyıllardan kalan eserleri, dini metinleri barındırıyor ve oldukça zengin bir koleksiyona sahip.

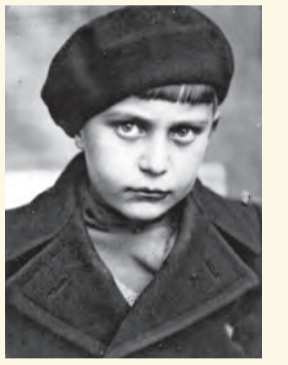
ENDÜSTRİYEL MİRASTAN MÜZEYE

Ayvalık Rahmi M. Koç Müzesi, Ayvalık'ın yaklaşık 200 yıllık endüstri-

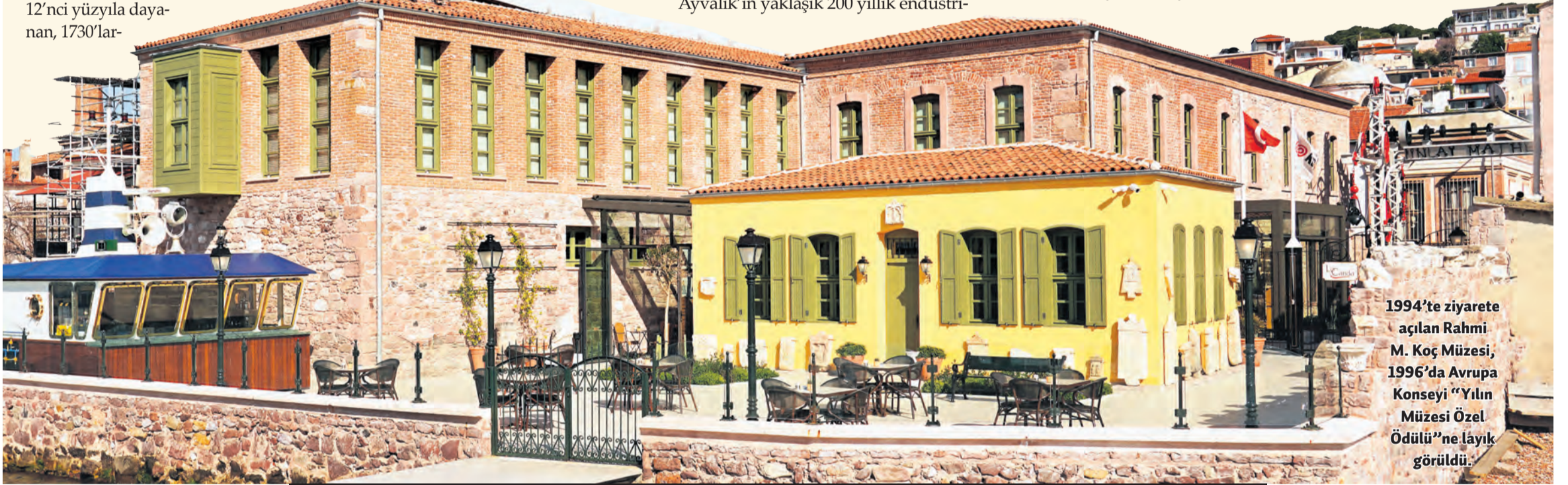

1994'te ülkenin ilk sanayi müzesinin ziyarete açılmasıyla Türkiye'de müzecilik adına yeni bir dönem başladı. Açılısta; Vehbi Koç, Rahmi M. Koç ve dönemin İstanbul Valisi Hayri Kozakçoğlu.

yel mirasını günümüze taşıyor. 19'uncu yüzyıldan kalma özgün bir fabrika olan yapı RMK Kültür Faaliyetleri tarafından satın alındı ve Ark İnşaat tarafından aslına sadık kalınarak restore edildi. Giriş katında klasik otomobil, motosiklet bebek arabaları ve buhar makineleri, üst katında lokomotif modelleri, oyuncak ve denizcilik tarihinden objeler sergileniyor. Koleksiyonda arkeolojik eserler de yer alıyor. Deniz kıyısındaki müze kafesi ile LoCanda Restaurant da Ayvalık manzarasıyla eşsiz bir deneyim sunuyor. •

Rahmi M. Koç'un çocukluk fotoğrafı; koleksiyonerliğinin başladığı ilk yıllar...

1994'te ziyarete açılan Rahmi M. Koç Müzesi, 1996'da Avrupa Konseyi "Yılın Müzesi Özel Ödülü"ne layık görüldü.

100'ÜNCÜ YILIN KÜLTÜR-SANAT AJANDASI

Arter: Yapım Aşamasında

Arter'in yeni grup sergisi "Yapım Aşamasında", kurumun son 15 yılda gerçekleştirdiği sergiler kapsamında desteklediği ve bir kısmını koleksi-

yonuna kattığı 300'ü aşkın yapıt arasından seçilen eserleri, sergiye özgü yeni üretimlerle bir araya getiriyor. Serginin 1 Nisan'da açılan ilk bölümünde 27 sanatçı-

nın 39 yapıtı var. Ekim 2026'da ziyarete açılacak ikinci bölümünde, ilkinde yer alan eserlerin birçoğu yerini yenilere bırakacak. Küratörlüğünü Emre Baykal'ın üstlendiği sergi, Arter'in yaratıcı süreçlere alan açan üretim tarihini de görünür kılıyor.

Kendini "sanat için alan" olarak tanımlayan Arter, sanatsal üretimi desteklemeyi temel prensiplerinden biri olarak benimsedi. •

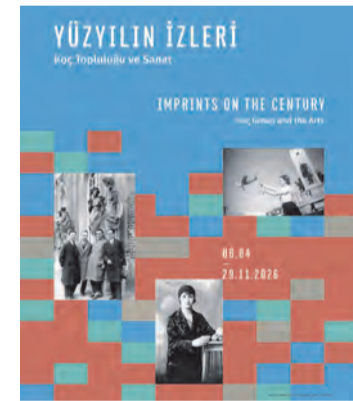
VEKAM: Bir Terakki Hamlesi

Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (VEKAM), hazırladığı "Vehbi Koç Ticaret Evi: Muasır Medeniyet Yolunda Bir Terakki Hamlesi" sergisi 5 Haziran'da açılacak. Erken Cumhuriyet döneminin ekonomik, toplumsal ve kültürel dönüşümünü ele alıyor. Ankara Karaoğlan Çarşısı'ndaki küçük dükkanda filizlenen girişimcilik hikayesini, Cumhuriyet'in kalkınma hedefleri ve modernleşme vizyonuyla ilişkilendirerek yeniden okuyor. •

Yapı Kredi Kültür Sanat: Yüzyılın İzleri

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, "Yüzyılın İzleri: Koç Topluluğu ve Sanat" sergisi, 8 Nisan - 29 Kasım tarihleri arasında sanatseverleri ağırlayacak.

Cumhuriyet'in ilanından kısa süre sonra temelleri atılan Koç Topluluğu'nun yüz yıllık yolculuğu, sergide kültür ve sanat alanında yaptığı çalışmalar üzerinden ele alınıyor. 1920'lerden

günümüze uzanan seçki; sanat eserleri, objeler, fotoğraflar ve arşiv

belgeleriyle zengin bir içerik sunuyor.

"Yüzyılın İzleri", özel girişimlerin sanat alanındaki rolüne odaklanarak Türkiye'nin sanat tarihine ışık tutuyor. Mimarlık, tasarım, arkeoloji ve güncel sanat gibi farklı disiplinleri bir araya getirerek, Koç Topluluğu'nun sanatla kurduğu ilişkiye toplu bir bakış sunuyor. •

Rahmi M. Koç Müzesi: Büyüme ve Sanayileşme

Rahmi M. Koç Müzesi, Koç Topluluğu'nun kuruluşunun 100'üncü yılı vesilesiyle, kurum tarihi sergisi açıyor. Amacı, grubun uluslararası itibarını ve sanayileşme sürecini ziyaretçileri ile buluşturmak.

Sergi envanterinde dönem fotoğrafları, arşiv evrakları ile ödüller, ilk üretimler, fabrika ve kampüs maketleri gibi

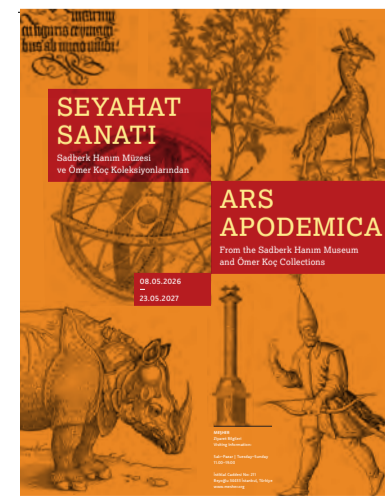

objelere yer verilecek. Topluluğun tarihine dair özgün bir perspektif sunmak, yerli ve yabancı ziyaretçilere değerli bir deneyim yaşatmak üzere hazırlanan sergide ayrıca

özel tasarlanarak üretilmiş dönem dioramaları da yer alacak.

Açılış aylarında yapılacak sergi, 2027 yılı bahar aylarına kadar ziyaret edilebilecek. •

Sadberk Hanım Müzesi-Meşher Seyahat Sanatı

"Seyahat Sanatı" sergisi, 15'inci yüzyıl sonundan 20'nci yüzyılın ilk çeyreğine uzanan zaman diliminde, Osmanlı topraklarına yapılan yolculuklara, seyahat motivasyonları üzerinden kurguluyor. Sadberk Hanım Müzesi ve Ömer Koç koleksiyonlarından seçilen nadir eserlerle

oluşturulan sergi, seyahati yalnızca bir yer değiştirme değil, bilinçli bir seçme ve kaydetme pratiği olarak ele alan seyahatnameleri odağına alıyor. Dönemin dünyasını yansıtan tablolar ve Osmanlı coğrafyasına dair objelerin de yer aldığı sergi 23 Mayıs 2027 tarihine kadar Meşher'de görülebilir. •

ABDÜLMECİD EFENDİ KÖŞKÜ

Zaman içinde bir kültür-sanat sahnesi

Abdülmeçid Efendi Köşkü'nün bir av köşkü olarak başlayan yolculuğu önceleri bir halifenin sanatla çevrili dünyasına tanıklık etti, ardından dönemin entelektüel ve siyasi camiasından isimleri ağırladı. Köşk, bugün de İstanbul kültür tarihinin önemli bir parçası olmaya devam ediyor

Günümüzde sergilere ev sahipliği yapan Abdülmeçid Efendi Köşkü, Fransız asıllı İstanbullu mimar Alexandre Vallauray imzalı.

ELİF NAZLI DURAN
elifnazliduran@gmail.com

Abdülmeçid Efendi Köşkü, adıyla bir hanedan mirasını çağırırken de kökeni daha farklı bir hikayeye dayanıyor. 19. yüzyılın son çeyreğinde, Mısır Hıdivi İsmail Paşa tarafından av köşkü olarak inşa ettirilen yapı, dönemin ihtişamını yansıtan bir yatırım olarak dikkat çekiyor. İnşası için 20 bin, mefruşatı içinse 8 bin Mısır altını harcanan köşk, kısa süre sonra Osmanlı saray çevresine dahil olur.

Yapı, II. Abdülhamid tarafından satın alınarak amcazadesi Halife Abdülmeçid Efendi'ye tahsis edilir. Böylece köşk, yalnızca bir yazlık mekan olmanın ötesine geçerek sanatla iç içe bir yaşam alanına dönüşür. Ressam kimliğiyle öne çıkan Abdülmeçid Efen-

di için burası, aynı zamanda üretim ve düşünce mekanıdır. Köşkün kapısında yer alan ve Mısır süsleme üslubundan esinlenen detaylar, onun estetik yaklaşımının en değerli kanıtlarındandır.

DÖNEMİN ENTELEKTÜEL ÇEVRELERİNİN BULUŞMA MERKEZİ

Abdülmeçid Efendi döneminde köşk, sanat ve edebiyat çevrelerinin buluşma noktalarından biri haline gelir. Dönemin entelektüel hayatı burada şekillenirken, Meşrutiyet sonrasında yapı bu kez siyaset dünyasının önemli isimlerini ağırlar. Eski sadrazamların ve devlet adamlarının toplantıları, köşkün kullanımına yeni bir boyut ekler.

1924'te halifelik kaldırılmasıyla birlikte köşk de kaderi değişen yapılarından biri olur. Gayrimenkullerin tasfiyesi kapsamında İstanbul Defterdarlığı'na

geçen yapı, ardından özel mülkiyete devredilir. 1972'de Yapı Kredi Bankası'nın mülkiyetine geçen köşk, 2011 yılında Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından satın alınarak koruma altına alınır. Böylece yalnızca geçmişin değil, geleceğin de mirası olarak yeniden konumlanır.

DOĞU İLE BATI ARASINDA BİR MİMARİ DİL

Köşkün mimarisinde Osmanlı ve Mısır üsluplarının birlikte var olması, onu İstanbul'daki benzerlerinden ayıran en güçlü özelliklerden biri. Dönemin önemli Levanten mimarlarından Alexandre Vallauray imzasını taşıyan yapı, geniş bir koruluk içinde konumlanıyor. Bugün kullanılan bölümse selamlık binası; üç katlı ve yaklaşık 1860 metrekaarelik kullanım alanına sahip. Giriş katında yer alan geniş sofa geç dönem Türk evi

Folia Sergisi, yerleştirme Rebecca Louise Law.

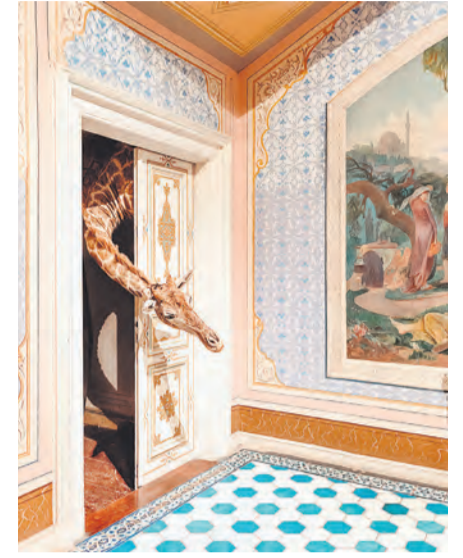

İç mekanlarda ışık oyunu.

geleceğinin dikkat çekici bir örneğini sunuyor. Köşkün yalnızca planı değil, detayları da özenli bir işçiliğin ürünü. Tavan süslemeleri, duvar bezemeleri ve özellikle renkli çiniler mekana güçlü bir karakter kazandırıyor.

Kapı üzerindeki kitabe ise bu mimari anlatının sembolik bir parçası. Küfi hatla yazılmış "Allah'tan başka galip yoktur" ifadesi, yapının estetik olduğu kadar düşünsel bir zemine de sahip olduğunu hatırlatmaya devam ediyor.

Abdülmeçid Efendi Köşkü'nü ben-

İçimdeki Çocuk sergisi.

zerlerinden ayıran bir diğer unsur da iç mekan zenginliği. Duvarları kaplayan çiniler, renk kullanımı ve kompozisyonlarıyla dikkat çekerken; şömine, çeşme ve hat sanatı örnekleri mekanın bütünlüğünü tamamlıyor. Bu detaylarla, köşk yalnızca sergi alanı değil, başlı başına bir sanat eserinin kendisi haline geliyor.

Bugün köşk, geçmişin estetik anlayışını bugüne taşıyan nadir yapılarından biri olarak varlığını hala sürdürüyor, İstanbul'un kültürel sürekliliğinin en zarif örneklerinden biri olmaya devam ediyor. •

KÖŞKÜN UNUTULMAZ SERGİLERİ

Abdülmeçid Efendi Köşkü, bir sergi alanı olarak konumlandırıldığından beri çok sayıda önemli sergiye ev sahipliği yaptı. Her seferinde binlerce ziyaretçiyi ağırlayan ve büyük yankı uyandıran sergilerden büyük ölçekli olan ilki, İstanbul Bienali ile eş zamanlı olarak düzenlenen ve köşkün kapılarını uzun bir aradan sonra halka açan "Kapı Çalana Açılır" (2017) oldu. Bunu, çocukluk kavramını, oyunun gücünü ve hayal dünyasını merkezine alan "İçimdeki Çocuk" (2019) izledi. Köşk 2022 yılında "İsmi Lâzım Değil", 2023 yılında "Mâziden Âtiye Zarâfet" sergilerine ev sahipliği yaptı. 220 binden fazla sanatsevereye ulaşan "Folia" sergisi ise Türkiye'den ve dünyanın farklı coğrafyalarından yaklaşık 100 sanatçının 300'ü aşkın yapıtını bir araya getirdi. Tüm bu sergiler Abdülmeçid Efendi Köşkü'nü İstanbul'un en yoğun ziyaret edilen kültür-sanat duraklarından birine dönüştürdü.

Türkiye'nin kültür sanat hafızası: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık

Müze, galeri ve yayıncılık faaliyetleriyle kültürel hayatta kalıcı izler bırakan Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, ülkenin kültür-sanat yaşamını zenginleştirmek, topluma çağdaş, nitelikli ve farklı sanat olayları sunmak amacıyla çalışmalarını sürdürüyor. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık'ın temel hedefi, varoluş nedeni olan kültür ve sanatı en iyi örnekleriyle daha geniş bir çevreye yaymak

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, sergi ve yayın faaliyetleriyle kuruluşundan bu yana kültürel sürekliliğin önemli bir parçası olmaya devam ediyor. Bu yolda çalışan Koç Topluluğu kuruluşlarının her biri alanında bir enstitü haline geldi.

YAPI KREDİ MÜZESİ

1944'te Kâzım Taşkent tarafından kurulan Yapı Kredi, ekonomik değer üretme hedefini kültür ve sanat alanında bir hamiliğe dönüştüren vizyonunu "Bizim gibi büyük kuruluşların iki görevi vardır. Biri, kendi işiğal konuları ile ilgili görevleri, ikincisi ise, topluma karşı olan görevleridir. Biz kültür ve sanatı seçtik. O yüzden biz, kültür ve sanat bankasıyız" sözleriyle ortaya koydu. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir" sözünü ilke edinen Taşkent, banka bünyesinde bir "kültür ve sanat müşavirliği" kurarak bu alanı kurumsallaştırdı. Bölümün yönetimini üstlenen Vedat Nedim Tör ve dönemin önde gelen kültür insanlarının katkısıyla, 1953'ten itibaren Yapı Kredi koleksiyonlarının temelleri atıldı. Yapı Kredi Müzesi koleksiyonları iki ana bölümde sergileniyor: Numismatik ve etnografya. Sikke, madalya ve nişanlardan oluşan ve 55 bini aşkın eseri barındıran numismatik bölüm, müzenin omurgasını oluşturuyor.

YAPI KREDİ SANAT GALERİSİ

İlk olarak 1964 yılında Beyoğlu Galatasaray'da, Yapı Kredi'nin kurucusu Kâzım Taşkent'in adıyla açıldı. Türk resim sanatının klasik döneminin büyük ustaları Hoca Ali Rıza, Nazmi Ziya, Hikmet Onat; Modern Dönemden Mehmet Güler, Neşe Erdok, Ömer Uluç, Fikret Mualla; güncel sanattan Andy Warhol, Gentile Bellini, Bruno Taut, George Baselitz, Joseph Beuys, Otto Dix gibi isimler önemli sergilere imza attı.

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi'nin kültür ve sanata yönelik süreklilik taşıyan yaklaşımının

en görünür sonuçlarından biri olan Yapı Kredi Yayınları, bugün köklü bir yayıncılık geleneğini temsil eden güçlü kurumlardan biri olarak öne çıkıyor.

Bugün başlık sayısı 7 bine yaklaşan Yapı Kredi Yayınları, 2013 yılında 4000. kitabı olarak büyük usta Yaşar Kemal'in "Çocuklar İnsandır" eserini seçmişti.

Kilometre taşlarında binli sayıları geride bırakan yayınevi, 4000. kitaba özel düzenlediği gecede; başta Yaşar Kemal, Orhan Pamuk, Ara Güler gibi duayen isimler olmak üzere, yayınevinin yazarları, çevirmenleri, çizerleri, çalışanları ve iş ortaklarını bir araya getirmişti. •

YKY'nin 4.000'inci kitap kutlamasında Yaşar Kemal, Ömer Koç ve Ara Güler bir arada (2013).

Bilginin izinde kültür ve araştırma merkezleri

Vehbi Koç Vakfı ve Koç Üniversitesi çatısı altındaki araştırma merkezleri, geçmişin izini süren keşif laboratuvarları gibi çalışıyor

Vehbi Koç Vakfı Ford Otosan Gölcük Kültür ve Sosyal Yaşam Merkezi: Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde bulunan bu merkez, bölge halkının sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlamak amacıyla 2011 yılında açıldı.

Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi – ANAMED: İstanbul Beyoğlu'ndaki tarihi Merkez Han'da bulunan ANAMED, 2005'te kuruldu. Anadolu'nun geçmişine yönelik bilimsel araştırmaları destekleyen bir araştırma merkezi olarak Türkiye arkeolojisi, sanat tarihi ve kültürel miras alanlarına odaklanıyor. ANAMED burs programları, yayınlar, sergiler ve akademik etkinlikler aracılığıyla ulusal ve uluslararası araştırmaları destekliyor.

Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi – VEKAM: 1994'te Vehbi Koç'un Keçiören'deki bağ evinde kurulan VEKAM, 2014'te Koç Üniversitesi'ne bağlanarak akademik bir araştırma merkezi oldu. Ankara ve çevresinin toplumsal, ekonomik ve kültürel tarihi üzerine yapılan akademik araştırmaları destekleyen merkez;

kütüphane ve arşiv olanakları, yayınlar ve bilimsel etkinlikler aracılığıyla bu alandaki bilgi üretimine katkı sağlıyor.

Koç Üniversitesi Suna & İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi – AKMED: Antalya'nın tarihi Kaleiçi bölgesinde konumlanan AKMED, Akdeniz dünyasının arkeolojisi, tarihi ve kültürel mirası üzerine yürütülen akademik araştırmaları destekliyor. Merkez; burs ve proje desteklerinin yanı sıra, ulusal ve uluslararası araştırma faaliyetlerine katkı sağlayan çeşitli akademik çalışmalar yürütüyor. AKMED bünyesinde yer alan Kaleiçi Müzesi ise tescilli iki tarihi binada özel bir müze olarak nadide sanat eserlerine ev sahipliği yapıyor.

Koç Üniversitesi Sevgi Gönül Bizans Araştırmaları Merkezi – GABAM: Türkiye'de Bizans sanatı, tarihi, arkeolojisi alanında kurulan ilk bilimsel araştırma merkezi olan GABAM, 2015 yılında Sevgi Gönül'ün anısına kuruldu. Merkez; bu alanlardaki akademik araştırmaları desteklemek amacıyla burs programları, araştırma projeleri ve bilimsel etkinlikler aracılığıyla ulusal ve uluslararası çalışmalara katkı sağlıyor. •

Koç Topluluğu, Mustafa V. Koç öncülüğünde 2015'te HeForShe hareketinin Türkiye'deki ana destekçisi oldu.

Dönemin UN Women Avrupa-Orta Asya Bölge Direktörü ve Türkiye Temsilcisi Ingibjorg Gisladottir

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç

2015

sürecin aktif bir parçası olması gerektiği. Koç Topluluğu da bu anlayışı sahaya taşıdı. Çalışanlardan bayilere, tedarikçilerden iş ortaklarına kadar geniş bir ekosistemde farkındalık yaratıldı. Bu bakış açısının farklı yüzlerini Tüpraş rafinerisindeki mühendis kadınlarda, saha operatörü kadınlarda, Ford Otosan'ın üretiminden kalbine, Arçelik'in ve Beko'nun bayilik ağında ve Koç Topluluğu'nun her şirketinde adım adım gördük.

Koç Topluluğu HeForShe kapsamında yüz yüze gerçekleştirilen eğitimlerle 100 binden fazla kişiye ulaştı. Bu eğitimlerde yapılan tek şey bilgi aktarımı değildi, kalıplaşmış önyargılar sorgulandı, yeni bakış açıları geliştirildi.

30 ŞİRKET İMZALADI

Koç Topluluğu şirketlerinden 30'unun Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi İlkeleri'ni (WEPs) imzalaması, bu yaklaşımın kurumsal bir çerçeveye oturduğunu gösteriyor. Kadınların iş hayatına katılımını artırmaya yönelik politikalar, özellikle mühendislik ve teknoloji gibi alanlarda kadın temsiliyi güçlendirmeye yönelik çalışmalar, bu dönüşümün en somut göstergeleri arasında yer alıyor.

Bu yaklaşım zamanla daha da ileri taşındı. 2021 yılında UN Women koordinasyonunda başlatılan Nesiller Boyu Eşitlik Forumu kapsamında Koç Holding, teknoloji ve inovasyon alanında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Grubu'nun liderlerinden biri oldu. 2022 yılında açıklanan taahhütlerle birlikte, kapsayıcı inovasyonun geliştirilmesi, yüz binlerce kadın ve kız çocuğuna

ulaşılması ve kadın girişimciliğinin desteklenmesi gibi somut hedefler ortaya kondu. "BOOST: Women Innovators" programı kapsamında kadın girişimcilere sağlanan mentorluk, eğitim ve hibe destekleri, yalnızca bireysel başarı hikayeleri yaratmakla kalmadı, aynı zamanda daha kapsayıcı bir ekonomik yapının temelini attı.

Tüm bu çalışmaların ortak bir noktası var: Eşitliğin bir söylemden ibaret olmaması; günlük iş yapış biçimlerine, karar alma mekanizmalarına ve kurumsal kültüre yerleşmesi.

Çünkü eşitlik, bir hedef olarak konulduğunda değil, bir alışkanlığa dönüştüğünde gerçek anlamını buluyor.

Koç Topluluğu'nun tüm şirketleriyle birlikte savunduğu HeForShe ilkeleri eşitliğin bir kesimin değil, herkesin meselesi olduğunu ortaya koyarak ilerliyor, yaygınlaşıyor. Koç Topluluğu bu meseleyi, "kadınların güçlenmesi, toplumun güçlenmesidir" bakışıyla ilmek ilmek işlemeye devam eden çok sayıda kampanyayı, projeyi, programı uygulamaya devam ediyor. •

Ömer Koç liderliğindeki Koç Topluluğu'nun tüm şirketleriyle birlikte savunduğu HeForShe ilkeleri eşitliğin, sadece kadınların değil herkesin meselesi olduğunu ortaya koyarak ilerliyor, yaygınlaşıyor.

erken bir adım atmakla kalmadı, aynı zamanda güçlü bir liderlik de üstlendi. Mustafa V. Koç'un bu harekete verdiği destek, Türkiye'de ve dünyada geniş yankı uyandırdı. Bu destek, yalnızca bir kampanyaya katılım anlamı taşıma-

yordu. Aynı zamanda fırsat eşitliğini iş dünyasının merkezine yerleştiren bir vizyonun ilanıydı.

HeForShe'nin en önemli mesajlarından biri, eşitliğin yalnızca kadınların meselesi olmadığı, erkeklerin de bu

2017

Her alanda eşitlik seferberliği

Koç Topluluğu'nun eşitlik alanında HeForShe çatısı kapsamında attığı adımlar, yalnızca bir hedef değil, kurum kültürünün ayrılmaz bir parçası haline geldi

ELIF ERGU
elif@gazeteoksisjen.com

Toplumsal dönüşüm yalnızca zor anlarda verilen tepkilerle değil uzun vadeli ve kararlı adımlarla mümkün. Koç Topluluğu'nun fırsat eşitliğini merkeze alan yaklaşımı da bu anlayışın bir parçası olarak yıllar içinde derinleşti, genişledi ve kurumsal bir kültüre dönüştü.

Koç Topluluğu insanların hayatına dokunan, doğayı koruyan yüzlerce projeye farklı başlıklar altında imza atarken 'eşitlik' boyutunda global bir projenin Türkiye'de öncülüğünü üstlendi.

Koç Topluluğu, o dönem Yönetim Kurulu Başkanı olan merhum Mustafa V. Koç öncülüğünde 2015 yılında Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından başlatılan HeForShe hareketinin Türkiye'deki ana destekçisi oldu.

Koç Topluluğu bu alanda sadece

Teknoloji ve inovasyonda güçlü adımlar

Koç Topluluğu, 2021 yılında UN Women koordinasyonunda başlatılan Nesiller Boyu Eşitlik Forumu (Generation Equality Forum) ile birlikte, belirlediği hedefler doğrultusunda çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda forumun Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu'nun liderlerinden biri olarak üstlendiği rol, katılımı sınırlı kalmadı; küresel ölçekte dönüşüme yön verme iddiasını da beraberinde getirdi.

ÜÇ KRİTİK ADIM

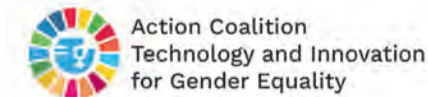
1 Mart 2022'de açıklanan taahhütler, bu iddianın somut karşılığı oldu. Koç Holding, bu alanda üç güçlü adım attı.

İlk adım, özel sektör ve sivil toplum iş birliğiyle hazırlanan "Kapsayıcı İnovasyon Rehberi"nin geliştirilmesi oldu. Bu rehber, kapsayıcı bir gelecek için yol gösterici bir pusula niteliği taşıyor.

İkincisi doğrudan sahaya dokunuyordu. Aygaz, Arçelik, Ford Otosan, Koç Finansman, Tofaş, Tüpraş, TürkTraktör ve Yapı Kredi'den oluşan sekiz Koç Topluluğu şirketi,

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi İpek Kırac ve Koç Topluluğu üst düzey yöneticileri ile.

önemli bir taahhütte bulundu: Teknoloji ve inovasyon alanında kadın çalışan oranını artırmayı ve 2026'ya kadar toplamda 500 bin kadın ve kız çocuğuna ulaşmayı hedefleyen programlara imza attılar.

Üçüncü adım ise kadın girişimciliğini odağına almıştı. "BOOST: Women Innovators" kapsamında

kadın girişimcilere sunulan mentorluk, eğitim ve hibe destekleri, fikirlerin hayata dönüşmesine alan açtı; yalnızca girişimleri değil, aynı zamanda cesareti ve potansiyeli de büyüten bir yapı olarak öne çıktı.

DEĞİŞİM GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRİRSEK OLUR

Koç Topluluğu'nun teknoloji ve inovasyon alanında "Hayaller Hedefimiz" diyerek başlattığı eşitlik seferberliği kapsamındaki etkinliğe

2022

ev sahipliği yapan Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi İpek Kırac, hedeflere dair şu ifadeleri kullandı: "Geleceğin meslekleri" dediğimizde bu mesleklerin çoğunun teknoloji ve inovasyon alanında olduğunu görüyoruz. İşte bu nedenle; teknoloji ve inovasyon pozisyonlarındaki kadın çalışan ve yönetici oranlarımızı arttırmaya yönelik Topluluğumuzun üstlendiği öncü rol çok önemli ve değerli. Somut ve kapsamlı taahhütlerimizi hayata geçirme motivasyonumuzu bir an olsun kaybetmemeliyiz. İşe alım uygulamalarımızı ve rakamlarımızı yakından takip etmek zorundayız. Yaratacağımız değişim ile hem Türkiye'de hem de küresel ölçekte önemli bir rol model hayata geçireceğimize ve örnek gösterileceğimize inanıyorum. Bu süreç beni çok heyecanlandırıyor ve yaratmak istediğimiz değişimi ancak güçlerimizi birleştirdiğimizde sağlayabileceğimize yürekten inanıyorum. Daha eşit, daha kalkınmış ve daha refah bir gelecek için eşitsizliklerle mücadeleimizi kararlılıkla sürdürmek dışında bir seçeneğimiz yok." •

MESLEK LİSESİ MEMLEKET MESELESİ

Bir memleket meselesi

"Meslek Lisesi Memleket Meselesi" Cumhuriyet tarihine geçen projeler arasında girdi. Bu yalnızca bir eğitim projesi değil, bir ülke meselesine verilen güçlü bir yanıt oldu. Koç Topluluğu'nun 80. yılı kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı iş birliği ve Vehbi Koç Vakfı'nın desteğiyle hayata geçirilen proje, eğitimin toplumsal kalkınmadaki rolünü tekrar hatırlattı.

2006'da başlayan ve yedi yıl süren bu yolculuk, 264 meslek lisesinde yaklaşık 8 bin öğrenciye ulaştı. Asıl etkisi sayılarda değil, toplumun meslek liselerine bakışında hissedildi. Eğitim ile iş dünyası arasında kurulan köprü, pek çok öğrencinin geleceğini şekillendirdi. Proje, fırsat eşitliğini de odağına aldı. Olanakları sınırlı potansiyeli yüksek öğrencilerin meslek liselerine yönlendirilmesi, staj imkanlarıyla desteklenmesi ve sanayi, bilişim ile hizmet sektörlerine hazırlanması hedeflendi. Mesleki eğitimin toplumdaki algısı güçlendi, kamu-özel sektör iş birliğine örnek bir model oluşturuldu.

500 BİN ÖĞRENCİ 51 BİN ÖĞRETMEN

Bu projenin etkisini bir adım ileri taşıyan Koç Holding 2018'de Mesleki Eğitimde 21. Yüzyıl Becerilerinin Geliştirilmesi Projesi'ni başlattı. Çünkü artık yalnızca teknik bilgi yeterli değildi, dünyayı anlayan, sorgulayan ve çözüm üreten bireylere ihtiyaç vardı.

9. sınıf Mesleki Gelişim Dersi'nin müfredatı yenilendi yaklaşık 500 bin öğrenciye ve 51 bin öğretmene ulaşıldı.

Ülkem İçin Ben de Varım

2006'da Koç Holding tarafından başlatılan "Ülkem İçin", bir sosyal sorumluluk projesinden çok daha fazlası. Toplumsal sorunlara temas eden geniş kitleleri harekete geçiren bir dayanışma hikayesi olarak öne çıkan proje her dönemde farklı bir temaya odaklandı.

2006-2007'de yerel kalkınmayı destekleyen 387 proje hayata geçirilerek birçok bölgede yaşamın ritmi değişti. 2008-2009'da doğaya yönelik proje, "Ülkem İçin Ormanlar" diyerek yedi bölgede yedi orman oluşturdu. Bir milyonu aşkın fidan toprakla buluştu, 81 ilde 18 bin çocuk çevre bilincine tanıştı.

2010-2011'de ise hayat kurtaran bir çağrı yükseldi: "Ülkem İçin Kan Veriyorum." 104 bin kişi bilinçlendirildi, 83 bin 579 ünite kan bağışı yapıldı.

2012-2015 döneminde "Ülkem İçin Engel Tanıyorum" ile 36 ilde 125 bin 982 kişiye eğitim verildi, yüzlerce gönüllü eğitmen yetiştirildi. Fiziksel mekanlardan insan kaynakları politikalarına kadar kapsayıcılığı artıran adımlar atıldı.

2015-2018 yıllarında "Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum" yaklaşımıyla, kadınların iş hayatındaki varlığını güçlendiren uygulamalar hayata geçirildi. İki yılda 90 bin kişiye ulaşıldı. 2019'da dijital dönüşüme odaklanan "Ülkem İçin Geleceği Tasarıyorum" başladı. Hedef, teknolojiyi tüketen değil, onu anlayan ve yöneten bireyler yetiştirmektir. Seminerlerle toplumun farklı kesimleri teknolojiyle daha güçlü bir ilişki kurmaya teşvik edildi.

ÜLKEM İÇİN!

Umut Kentlerde umudun yeni yüzleri doğuyor

5
NOKTADA
20
BIN KİŞİLİK
5
BİN KONTEYNER EV
11
BİN M²
SOSYAL ALAN
25
BİN M²
YEŞİL ALAN

11 ili etkileyen 6 Şubat 2023 depremlerinin ardından Koç Topluluğu tarafından kurulan Umut Kentler, yalnızca barınma ihtiyacına yanıt vermedi, eğitimi, üretimi ve dayanışmayı yeniden inşa ederek hayatın filizlendiği alanlara dönüştü. Umudun yeni yüzleriyle bizleri tanıştırdı

Bazı zamanlar vardır, hayat bildiğimiz düzeni bir anda yerle bir eder. Her şey bir anda değişir. Evler yıkılır, sokaklar sessizleşir, şehirler bir günde, bir gecede tanınmaz hale gelir. İnsanlar yalnızca kayıplarıyla, acılarıyla değil, belirsizlikle, korkuyla ve geleceğe dair derin bir boşluk hissiyle baş başa kalır. İşte tam da böyle anlarda, dayanışma, birlik olma iradesine ihtiyaç duyarız. Ve "Yeniden başlayabiliriz"

Umut Kentler Projesi bu yaklaşımın en güçlü ve en dokunaklı örneklerinden biri.

Koç Holding, Topluluk Şirketleri ile birlikte AFAD koordinasyonunda 5 farklı noktada yaklaşık 20 bin kişiye barınma imkanı sağlarken, aslında sadece geçici bir çözüm sunmadı. Bir çadırın ya da konteynerin ötesinde, insanların yeniden hayata tutunabilecekleri, kendilerini güvende hissedebilecekleri yaşam alanları kurdu.

Alt yapısıyla olduğu kadar yaşama tutunma modeliyle de Umut Kentler örnek gösterildi.

ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ YARIM KALMADI

Umut Kentlere sıra sıra konteynerler değil, mahalleler kuruldu. Çamaşırhaneler, marketler, kafeler, oyun evleri, atölyeler, spor ve beceri salonları hayata geçirildi.

Vehbi Koç Vakfı ve alanında uzman sivil toplum kuruluşları, çocukları ve gençleri potansiyellerini gerçekleştirmeleri için destekledi. Kurulan okullar, bu hikayenin en umut verici sayfalarından biri oldu. Çocukların

yarım kalan eğitim yolculukları devam etti. Sınıflarda sadece ders anlatılmadı, yeniden hayal kurma cesareti verildi. Öğrencilere burs ve mentorluk sağlandı, sınavlara hazırlanan çocuklara eğitim ve rehberlik hizmetleri sunuldu. Vehbi Koç Vakfı, Afet Fonu ile Umut Kentlerde yaşayan 0-18 yaş arası çocukların fiziksel, zihinsel ve duygusal sosyal gelişimi için birçok çalışma yürütmeye devam ediyor.

Teknoloji tasarımı atölyeleri, çocukların üretme ve keşfetme duygusunu canlı tutarken, kütüphaneler, sessiz ama güçlü bir iyileşme alanına dönüştü. Çocuklar müzik aletleriyle tanıştı. Farklı spor dallarını öğrendi, zeka oyunlarını deneme fırsatı buldu. Spor sahaları, voleybol, basketbol, oyun alanları ve gençlik merkezleriyle birlikte çocuklar ve gençler yalnızca fiziksel olarak değil, duygusal olarak da yeniden ayağa kalktı. Voleybolcu abalarına özenen kız takımları kuruldu.

KADINLAR BİRLİKTE ÜRETTİ

Psikososyal destek çalışmalarını bu sürecin en kritik parçalarından biri oldu. Grup çalışmaları, sanat ve drama etkinlikleri, spor

faaliyetleri... Tüm bu çalışmalar, görünmeyen yaraları iyileştirmeye yönelikti. Çünkü hepimiz biliyoruz bazı yaralar gözle görünmez ama en derin olanlardır. Umut Kentlerde bu yaraların da sarılması için kapsamlı bir destek ağı oluşturuldu.

Kadın Dayanışma Merkezleri ise bu büyük iyileşme sürecinin en güçlü halkalarından biri olarak öne çıktı. Kadınların ekonomik hayata katılımını desteklemek, var olan becerilerini geliştirmek ve yeni beceriler kazandırmak amacıyla kurulan bu merkezler, tekstil ve mutfak atölyeleriyle üretimin yeniden başladığı alanlara dönüştü. Ancak bu merkezler yalnızca üretim yapılan yerler değildi: Kadınların

birbirine destek olduğu, deneyimlerini paylaştığı, yeniden güç kazandığı alanlardı. Eğitimler, danışmanlık hizmetleri ve birlikte üretme pratiği, iyileşmenin kolektif bir sürece dönüşmesini sağladı. Kadınlar birlikte ördü, birlikte yemek pişirdi, becerilerini birlikte geliştirdi.

GENÇLERE DE İŞ

Umut Kentlerde kurulan Müşteri İletişim Merkezleri gençler için yeni bir başlangıç kapısı oldu: Birçoğu başvuru ve eğitim süreçlerinden geçip tam zamanlı istihdama katıldı. Burası yalnızca bir yaşam alanı değil, aynı zamanda geleceğin inşa edildiği bir üretim ve fırsat alanına dönüştü. Rakamlar bu hikayeyi somutlaştırıyor:

Umut Kentlerde Vehbi Koç Vakfı tarafından iki binden fazla gence burs ve sınav hazırlık desteği sağlandı.

Kadın Dayanışma Merkezleri'nde yaklaşık 2000 kadın üretim katıldı, 300'den fazla ürün tasarladı ve milyonlarca liralık ekonomik değer yarattı.

2026 itibarıyla 12 binden fazla insan Umut Kentlerde yaşıyor. Kalıcı konulara geçiş süreci devam ederken dahi desteğin kesintisiz sürmesi, bu yaklaşımın geçici bir yardım değil, uzun soluklu bir sahiplenme olduğunu gösteriyor.

Ve belki de bu hikayenin en güçlü yanı şu: Umut Kentler yalnızca bir proje olarak kalmadı, yüzlerce insanın hayata tutunduğu bir durak oldu. •

Kadınlar tekstil atölyelerinde üretim yaparak ekonomiye katılıyor.

Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu Umut Kentlerde.

Çocuklar teknoloji sınıflarında 21'inci yüzyıl becerilerini geliştiriyor.

SPORUN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ HERKESE İYİ GELDİ

Umut Kentlerdeki çocuklar ve gençler, Koç Topluluğu Spor Kulübü tarafından futbol, basketbol, voleybol ve atletizm branşlarında hayata geçirilen ve 1.200 çocuğa eğitim verme kapasitesine sahip spor okullarıyla farklı branşları keşfetme ve bu alanlarda kendilerini geliştirme imkânı buluyor. Sporun ve güvenli alanlar yaratmanın özellikle kız çocukları üzerinde güçlendirici etkisi görülüyor. Hatay'daki kız futbol takımının turnuva birinciliği bu sürecin en somut göstergelerinden biri.

Koç Gönüllüleri Umut Kentlerde çocukların eğitimine destek oluyor.

Gönüllüler sokak hayvanlarından çevreye birçok alanda proje yürütüyor.

Koç Gönüllüleri sahada

Koç Topluluğu'nda gönüllülük, bireysel bir tercih olmanın ötesine geçerek kurumsal bir refleks haline geliyor. Eğitimden kadınların güçlenmesine, çocuklardan çevreye uzanan geniş etki alanında binlerce çalışanın sahaya inmesi, kurumsal kapasitenin toplumsal faydaya dönüşümünü ortaya koyuyor

Koç Gönüllüleri tek tek atılan adımların ötesinde, aynı amaca inanan binlerce gönüllünün birlikte yürüdüğü güçlü bir dayanışma hareketi. Bu katılım, gönüllülüğü bir yan faaliyet olmaktan çıkarıp kurumun doğasına yerleşen bir değer haline getiriyor.

Koç Gönüllüleri bu büyük yapının belki de en samimi, en temas eden yüzü. Koç Topluluğu çalışanlarının kendi inisiyatifleriyle başlattığı, rakamların insan hikayelerine dönüştüğü yer tam da burası.

Umut Kentlerin sokaklarında ve atölyelerinde, kadınların güçlenmesine yönelik

çalışmalarda, gençlerin kariyerini destekleyen mentorluk programlarında, çocukları akademik olarak desteklemenin yanında sanatla, sporla ve ileri teknolojilerle buluştuğu alanlarda Koç Gönüllüleri'nin varlığı hissediliyor. Bu varlık, yalnızca destek olmakla sınırlı değil, birlikte üretmenin, birlikte dönüştürmenin bir parçası.

Uzun süredir Koç Topluluğu şirketleri tarafından yürütülen gönüllü faaliyetler, deprem sonrası merkezi bir yapıya dönüştü. Bugün çok daha odaklı, daha sistemli ve etkisi ölçülebilir bir yapıda çalışmalar yürütülüyor.

Eğitimden çevreye, kadınların güçlenmesinden sokak hayvanlarına uzanan geniş bir etki alanı söz konusu. Ancak burada belirleyici olan başlıkların çeşitliğinden çok, bu başlıkların gerçek hayatta nasıl karşılık bulduğu.

Bin 800 öğrenciye sağlanan online eğitim desteği, köy okullarında kütüphane kurulumları, STEM alanında genç kadınlara sunulan mentorluk programları, hayvan bakımevi ziyaretleri, kıyı temizliği çalışmaları ve çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırılan okul etkinlikleri... Tüm bunlar ku-

rusmal kapasitenin toplumsal faydaya dönüşmesinin somut, ölçülebilir çıktıları.

2026 yılının ilk çeyreği itibarıyla 3 bin 250'den fazla Koç çalışanının aktif olarak gönüllülük faaliyetlerinde yer alması ise önemli bir eşiğe işaret ediyor. Bu tablo, gönüllülüğün bireysel bir iyi niyet pratiğinden çıkıp kurumsal bir refleks haline geldiğini gösteriyor. Koç Gönüllüleri'nin asıl gücü de tam burada yatıyor. Sadece destek veren değil, sahada olan, birlikte üreten ve dokunduğu her yerde kalıcı bir etki bırakmayı hedefleyen bir hareket. •